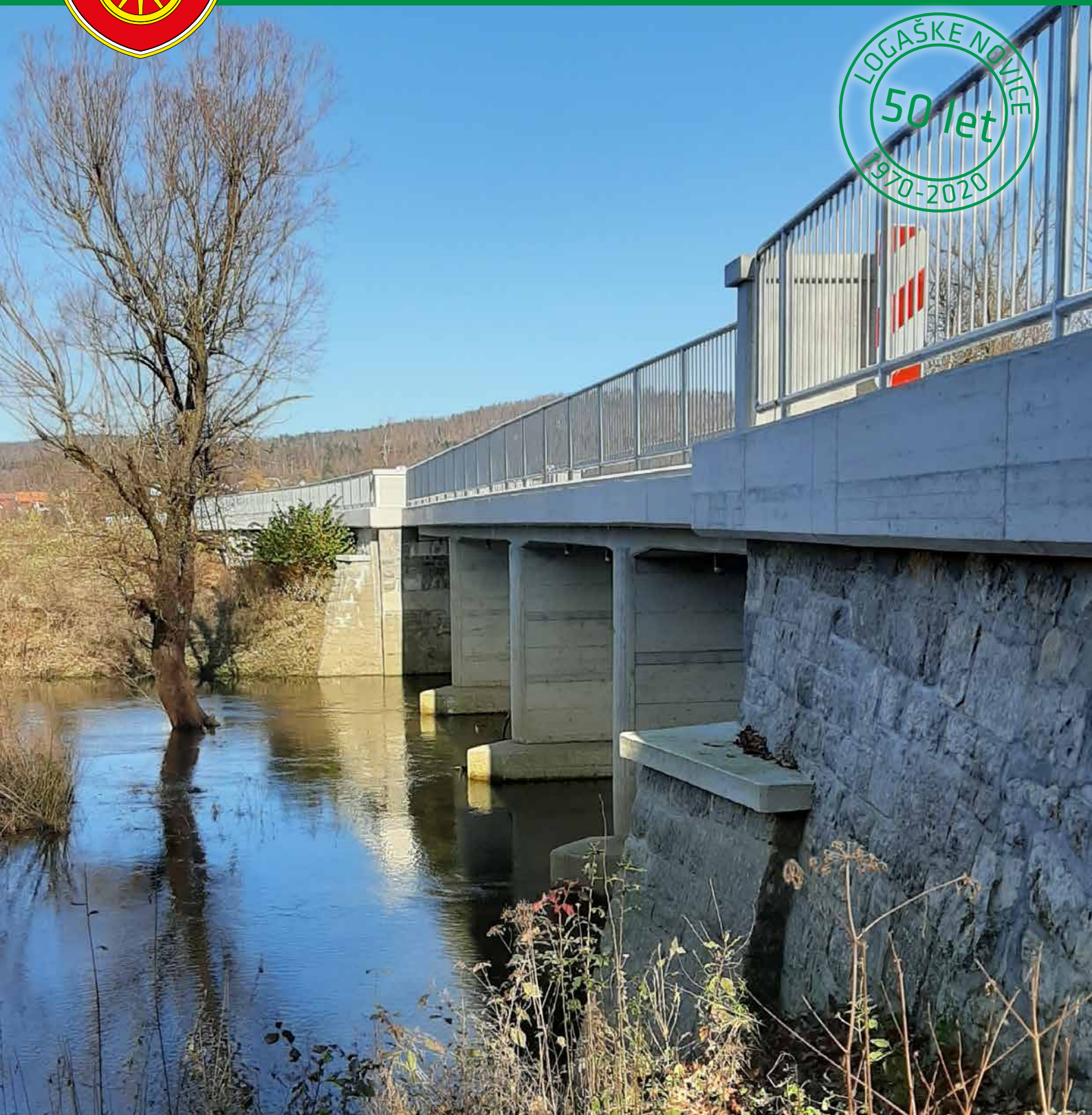


# LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK LI - NOVEMBER 2020 - ŠT. 11



Drugi val epidemije  
koronavirusa v  
Logatcu

Po prenovljenem  
mostu varneje prek  
Unice

Pri Križajevih se  
dobro in zdravo je

Ukrepi za blažitev  
posledic koronakrize

# SESTAVLJAMO ČISTO OKOLJE



## PAPIR

zloži na velikost reže ...



revije  
časopise

zvezčke  
reklame



## STEKLO

izprazni/iztoči ...  
kozarce



odvij ...  
steklenice



razstavi ...



pisemske  
ovojnice



PAPIR



EMBALAŽA



Projekt Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja z delovnim imenom Sestavljamo čisto okolje občine Logatec je Komunalno podjetje Logatec skupaj s projektnimi partnerji Občino Logatec, Osnovno šolo 8 talcev in VZ Kurirček pripeljalo do ciljne črte.

Ker smo vam potek, vsebino in poglobitve značilnosti projekta, katerega skupna vrednost presega 52.000 evrov, podrobno predstavili v preteklih člankih, bomo tokrat našli le najpomembnejše rezultate, podkrepljene s slikovnim gradivom.

Najpomembnejši rezultati projekta so:

- izvedene delavnice v šoli in vrtcu,
- nakup košev za ločeno zbiranje odpadkov (OŠ 8 talcev in VZ Kurirček),
- v nakup posod za shranjevanje kruha (VZ Kurirček),
- nakup vreč iz odpadnih zaves (OŠ 8 talcev),
- postavitev 6 nadstrešnic v občini (Dolnji Logatec, Gorenji Logatec, Hotedrišica, Laze, Rovte, Vrh Svetih Treh Kraljev),
- izdelava in namestitev informativnih tabel,
- brošura z informacijami o pravilnem ločevanju in zbiranju odpadkov,
- v postopku oblikovanja vsebin za informativne table in brošure smo prišli tudi do novega lika, ptička Vodomca, ki ga bomo ob komunikaciji z občani uporabljali kot učitelja in varuha narave.

Zahvala za uspešno izvedbo in sodelovanje pri projektu gre vsem partnerjem, še posebej pa nosilcem projekta pri posameznih partnerjih: Nevenki Malavašič, Maruši Tekavčič, Luciji Lapanja ter mojima sodelavkama Poloni Ferjancič in Špeli Maček.

**Besedilo in foto: Matjaž Kurent, vodja projekta,  
Komunalno podjetje Logatec**



Ureditev nadstrešnice pri OŠ Tabor



Ureditev nadstrešnice na Vrhu Svetih Treh Kraljev



NAROČNIK: KOMUNALNO PODJETJE LOGATEC

PROGRAM  
RAZVOJA  
PODEŽELJA



Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje



## IZ OBČINSKE HIŠE

- Drugi val epidemije koronavirusa v Logatcu ..... str. 4  
 Po prenovljenem mostu varneje prek Unice..... str. 5  
 Občina Logatec s kar tremi zlatimi maturanti..... str. 6

## AKTUALNO

- Akcija Bodi viden – bodi previden izpolnila pričakovanja..... str. 9  
 Nočni pohod in družinsko kolesarjenje uspela..... str. 10  
 90 let opazovanja vremena pri Mezetovih..... str. 12

## V SREDIŠČU

- Pri Križajevih se dobro in zdravo já ..... str. 15  
 Tudi letos izbor najlepše urejenih hiš in ustanov ..... str. 17  
 Med lovsko strastjo, polhario in divjačinskim mesom ..... str. 18

## KULTURA

- »Notranjska«: po pestrem poletju s smelimi načrti v jesen .... str. 20  
 Zmaga življenja – likovna razstava Ande in Janeza Ovsca .. str. 21

## MLADI

- Enkrat tabornik, vedno tabornik ..... str. 22  
 Tabor pogumnih ..... str. 24

## POSLOVNE STRANI

- Podjetništvo: ukrepi za blažitev posledic kronakrize ..... str. 26

## ŠPORT

- Logaški odbojkarici v evropskem vrhu..... str. 28  
 Logaški tekači na smučeh čakajo sneg ..... str. 29



Spoštovane, spoštovani,

11. novembra je god sv. Martina, zavetnika vinogradnikov. Med ljudmi je zelo znan rek: »Sv. Martin iz mošta naredi vin«. To je čas, ko se veselimo dobre letine, okušamo dobrote domače kuhinje, se pogovarjamo o hrani, nazdravimo in se zahvalimo za vse prejeto. Pripravljamo se na zimo.

Hrana je vir mineralov, vitaminov in energije, potrebne za rast, razvoj, življenje. Dobro je, da uživamo hrano iz okolja, kjer živimo, in da je sezonska. Naše telo je v osnovi prilagojeno na ta živila. Morajo biti pestra, različnih okusov - sladka, kislja, grenka, slana, pikantna. Kadar so vse te snovi v našem telesu v ravnovesju in nam organi in žleze delujejo skladno, smo zdravi. Z vsakim pretiranjem ali uživanjem preveč gensko spremenjene in industrijsko predelane hrane in živil izven našega življenjskega kroga se nam ruši sistem.

Zelo vesel sem, da je v vrtcih in šolah velik poudarek na zdravem prehranjevanju. Tudi v različnih medijih se veliko piše, prikazuje pridelavo in pripravo zdravih jedi. Promocija slovenskega zajtrka, maslo, med, mleko, sadje, kruh se zelo dobro prijemlje. Bistveno je, da je zajtrk močan, saj je pred nami cel delovni dan. Kosilo mora biti glavni obrok, večerja naj bo lahka, skromna, do 18. ure. Vmes za malico sezonsko sadje, lahko tudi kakšen krhelj, oreh, figa, lešnik. Nutrigenomika, sodobna veda zdravega prehranjevanja, ima vedno večjo težo. Pred več kot 2.500 leti je Hipokrat, začetnik sodobne medicine, zapisal: »Naj bo hrana zdravilo in zdravilo naj bo hrana.«

Letos smo preko LAS-a opremili naše vrtce in šole z visokimi gredami, pred domom starejših postavili gajtrc z namenom vzbuditi pri najmlajših veselje do pridelave zelenjave. Ravno medgeneracijsko sodelovanje obrodi prave sadove. V mladih je močna življenjska energija in želja po znanju. Starejšim se polepša dan pri prenosu znanja, večšin vrtnarjenja mladim. Vsem nam pa radost, da ne gredo bogate življenjske izkušnje v pozabo.

Zahvala vsem kmetom, vrtnarjem, društvom, zavodom in vsem v verigi prehrane za trud in distribucijo. Z upoštevanjem narave in stroke lahko živimo zdravo in polnokrvno. Ne pozabimo, za svoje zdravje se moramo veliko gibati na svežem zraku in piti mlačno čisto vodo.

*Bodimo zdravi, župan Berto Menard*

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini

**Izdajatelj:** Občina Logatec,

Tržaška 50 A, 1370 Logatec

**Odgovorna urednica:**

Blanka Markovič Kocen

**Uredniški odbor:** Metka Bogataj, mag. Dejan Šraml, Marcel Štefančič, Branislav Pevec, predstavnik/predstavnica Občine Logatec za odnose z javnostmi

**Grafično oblikovanje in tisk:** Grafika Gracer, d.o.o.,

**Grafični koncept:** Nicolas Sautet

**Datum izida:** 13. 11. 2020

**Naklada:** 4.650 izvodov

**Naslovnica:** Prenovljeni most Planina – Laze

**Foto:** Uroš Gutnik

Logaške novice izhajajo enkrat mesečno. Roki izida in oddaje prispevkov so objavljeni na spletni strani občine Logatec. Prispevki naj ne bodo daljši od ene tipkane strani, pisava Times New Roman, pt 11. Pisma bralcev so lahko dolga največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 11 pt. Prispevke s fotografijami pošljite na poštini ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.



## DRUGI VAL EPIDEMIJE KORONAVIRUSA V LOGATCU

Slovenija se je vnovič znašla v primežu novega koronavirusa, zato je Občina Logatec ob vnovični razglasitvi epidemije aktivirala Štab Civilne zaščite Logatec. Od prvega dne njegovega delovanja sta bila vzpostavljena služba za odnose z javnostmi in Informacijski center Civilne zaščite Logatec, nekaj dni zatem pa je bila aktivirana tudi tehnično-reševalna enota. Ostale enote bodo aktivirane po potrebi, tako kot je bilo to v prvem valu epidemije.

### Kje dobiti informacije, povezane z novimi ukrepi, omejitvami?

Na spletu in družbenih omrežjih so dnevno objavljene vse pomembne in aktualne informacije v zvezi z epidemijo novega koronavirusa. Občani jih najdete na spletni strani Občine Logatec, spletnem portalu MojaObcina.si, FB Civilne zaščite Logatec in FB Logaške novice. Vabljeni tudi k spremljanju objav na TV LEP in Radiu 94.

Tisti, ki nimate dostopa do interneta oziroma družbenih omrežij, lahko do informacij pridete preko že omenjenega **INFO centra**. Civilna zaščita Logatec ga je vnovič vzpostavila za vaša morebitna vprašanja glede ravnanj, aktivnosti v času epidemije ali zagotovitve pomoči pri vsakodnevnih aktivnostih, ki jim v novih razmerah niste kos. Klicni center deluje vse dni v tednu od **8. do 15. ure**. Telefonska številka je **01 759 06 26**.

Če imate vprašanja glede omejitve gibanja, prehajanja državne ali regijske meje, se obrnite na za to pristojne organe. Telefonski številki sta: 01 514 70 01 (policija) ali 080 1404 (brezplačna telefonska številka Vlade RS). Obe telefonski številki delujeta od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 8. do 12. ure.

### Kako v času epidemije do zdravnika?

V času epidemije novega koronavirusa je tudi dostop do zdravnika drugačen kot običajno. Če sumite, da ste okuženi z boleznijo covid-19, ne hodite v zdravstveni dom, temveč ostanite doma in se telefonsko posvetujte z ambulanto vašega zdravnika.



Tudi v drugih primerih se o nujnosti obravnave posvetujte z ambulanto vašega osebnega zdravnika po telefonu. Dežurnega zdravnika pokličite na telefonsko številko (01) 75-08-229, zobozdravnika, ki sprejema nujna stanja, pa pokličite na mobilno številko 051 660-974 (zjutraj od 6.45 do 9.00 in popoldan od 13.00 do 16.00). Tudi Zdravstveni dom Logatec ima vzpostavljeno INFO točko s telefonsko številko (01) 75-08-245. Seznam telefonskih številok za vse ordinacije je objavljen na spletnem naslovu [www.https://www.gospodar-zdravja.si/hcp/zd-logatec](https://www.gospodar-zdravja.si/hcp/zd-logatec).

Epidemija novega koronavirusa in z njo povezana samoizolacija lahko povzročata velik stres in psiho-socialne težave, in to ni nič neobičajnega. Če ste pri sebi prepoznali tovrstno težavo, stisko, ne oklevajte in pokličite na telefonsko številko 041 443 443 vsak delavnik od 16. do 24. ure in med vikendi od 14. do 24. ure. Oglasili se vam bodo ustrezno usposobljeni psihologi, ki vam bodo znali svetovati.

Če pa ste samo osamljeni in si želite dobre družbe za pogovor, so vam na voljo prostovoljci, ki bodo z vami malo poklepetali. Pokličete jih lahko spodnji dve telefonski številki:

**069 928 187 – Slovenska Karitas, od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure.**

**01 24 20 605 - Zavod za oskrbo na domu Ljubljana, od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure**

### In kako v času epidemije delujejo službe Občine Logatec in Upravne enote Logatec?

V času epidemije je tudi delovanje Občine in Upravne enote Logatec nekoliko drugačno.

Za obisk z namenom urejanja upravnih zadev se morate obvezno predhodno naročiti bodisi po telefonu ali elektronski pošti, lahko pa tudi po klasični pošti.

Kontakti so naslednji:

**Občina Logatec**  
Tržaška cesta 50 A  
1370 Logatec  
Telefon: (01)759 06 00  
E-pošta: [obcina.logatec@logatec.si](mailto:obcina.logatec@logatec.si)

**Upravna enota Logatec**  
Tržaška cesta 50 A  
1370 Logatec  
Telefon: 01 759 05 00  
E-pošta: [ue.logatec@gov.si](mailto:ue.logatec@gov.si)

Več informacij najdete na spletnih straneh omenjenih upravnih organov.



Pred vstopom vam bodo na vhodu v Upravni center Logatec izmerili tudi telesno temperaturo.

Sodelujmo, upoštevajmo ukrepe in priporočila za ustavitev širjenja bolezni covid-19.

Epidemijo in vse težave, povezane z njo, bomo vsi skupaj hitreje in lažje premagali, če se bomo držali navodil, omejitev in priporočil. Naj jih, kljub temu da jih vsi skupaj dosledno izvajamo, vnovič naštejemo:

- ko nismo doma, pravilno in vedno nosimo masko,
- redno si razkužujemo in umivajmo roke ter se izogibajmo dotikanju obraza,
- merimo si telesno temperaturo,
- držimo se omejitve zbiranja-druženja (do 6 oseb) in gibanja ljudi med 21. ter 6. uro (z izjemami, vezanimi predvsem na dostop do dela, do medicinskih storitev ter odpravljanje nevarnosti za

zdravje, življenje ali premoženje),

- ostanimo doma,
- če imate ustrezen mobilni telefon, priporočamo, da si nanj naložite aplikacijo Ostani zdrav ter tudi na ta način spremljate, kakšne so možnosti, da ste se okužili.

Čeprav smo se vsi skupaj vnovič znašli v vrtincu epidemije, je pomembno, da vsi skupaj ostanemo optimistični in razmišljamo pozitivno. Tudi to preizkušnjo bomo skupaj uspešno premagali. Pazite nase, na svoje najbližje in celotno skupnost. Upoštevajmo ukrepe in priporočila, da ostanemo zdravi.

\*Članek je bil napisan 28. oktobra. Nove informacije glede epidemije novega koronavirusa in ukrepov, povezanih z njo, lahko najdete na Facebook straneh Civilne zaščite Logatec ter Logaških novic ali na spletni strani Občine Logatec.

*Civilna zaščita Logatec*

## PO PRENOVLJENEM MOSTU VARNEJE PREK UNICE

**P**renovljeni most Planina – Laze, ki je vrsto let predstavljal kritično prometno točko, je bil v prvih oktobrskih dneh uradno odprt. Investicijo, vredno okoli pol milijona evrov, sta sofinancirali logaška in postojnska občina, namenu pa sta jo slovesno predala župana Berto Menard in Igor Marentič.

Statični pregled mostu, ki ga je leta 2015 naročila Občina Logatec, je pokazal zaskrbljujoče stanje, zato je bilo treba nemudoma pristopiti k sanaciji. V ta namen je bil podpisan Sporazum o sofinanciranju med občinama Logatec in Postojna. Meja med občinama poteka po sredini mostu, zato je vsaka prevzela polovico stroškov obnove. »Občani so tisti, ki dajo pobude in določajo smernice,« je dejal župan Menard, ki je izpostavil tudi simboličen, povezovalen pomen mostu. Naročilo projektne dokumentacije in izbor izvajalca del ter strokovnega nadzora je vodila Občina Logatec, Občina Postojna pa je sofinancirala svoj del v višini 50 odstotkov vseh stroškov. Obnova se je začela lani spomladi, končala pa že oktobra lani, ko je tudi znova stekel promet po povsem prenovljenem mostu. Zaradi epidemije koronavirusa se je odprtje zavleklo do letošnjega oktobra.



Sanacija nosilne konstrukcije je zajemala lokalna popravila poškodb na zgornjem delu mostu in izvedbo novega robnega venca s hodnikom za pešce. Potrebno je bilo popravilo poškodb nosilnega dela mostu, kjer je bila ojačana konstrukcija in zaščita vseh betonskih površin, urejena je bila tudi sanacija opornih zidov in kamnitega ločenega mostu. Popolna ureditev je vključevala še izvedbo nove hidroizolacije po celotni površini cestišča, novo asfaltno plast in robnike, odvodnjavanje in postavitve nove kovinske ograje za pešce.

Logaški župan je pohvalil sodelovanje z

Občino Postojna in dodal, da bi v prihodnje čez most pri Lazah potekala tudi nova kolesarska pot iz Ljubljane proti Primorski, torej prek Laz in Planine proti Postojni, saj je regionalna cesta na tem območju zelo problematična oziroma nevarna za kolesarje. Po besedah postojnskega župana Igorja Marentiča sta na postojnski strani Planinskega polja obnove potrebna še dva mostova. Občina Postojna naj bi v bližnji prihodnosti obnovila most pri vodnem zajetju Malni, most pri ruševinah gradu Haasberg pa naj bi zamenjal povsem nov objekt.

*Blanka Markovič Kocen  
Foto Atelje Postojna*



## OBČINA LOGATEC LETOS KAR S TREMI ZLATIMI MATURANTI



**K**ljub izjemnim razmeram in razglašeni epidemiji v povezavi z novim koronavirusom letos spomladi, je trem srednješolcem iz naše občine v spomladanskem delu mature uspelo poseči po najvišjem številu točk in pridobiti naziv zlati maturant.

V oktobru župan Berto Menard, zdaj že tradicionalno, najboljše dijake, njihove družine in prijatelje povabi na slavnostni sprejem. Razmere takšnega sprejema letos žal niso dopuščale. Kljub novo nastali situaciji je župan Emi Kavčič (diamantna maturantka z vsemi točkami na maturi), Emi Lugarič ter Jobu Petrovčiču v znak njihovega neverjetnega osebnega uspeha predal plakete ter priložnostno darilo.

V nagovoru jim je iskreno čestital za dosežen naziv zlati maturant in se jim opravičil, da sprejem ni mogel biti izveden kot leta poprej. Poudaril je, da je treba za želene cilje trdo delati, saj se le tako pride do uspeha in osebnega zadovoljstva. Brez truda, vztrajnosti in predanosti so tudi najmanjše naloge težko izvedljive. Ob tej priložnosti se je zahvalil tudi staršem za njihovo podporo in doprinos k tako izjemnim dosežkom.

In kdo pravzaprav so letošnji zlati maturanti?

Emi Kavčič je bila rojena kot tretja od šestih otrok. Že od malega je v stiku z glasbo, končala je nižjo glasbeno šolo – flavta, rada pa hodi tudi v hribe in kuha. Osnovno šolo je obiskovala v Rovtahn, šolanje pa nadaljevala v Ljubljani na Gimnaziji Vič. Pred njo je študij biokemije na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani.

Job Petrovčič, ki je osnovno šolo obiskoval v Gornjem Logatcu, je srednješolsko izobraževanje, kot Emi Kavčič, nadaljeval na Gimnaziji Vič. Tu je vsa leta dosegal odličen uspeh in prejemal Zoisovo štipendijo za nadarjene. V dosedanem šolanju se je redno udeleževal tekmovanj iz znanja matematike, fizike, razvedrilne matematike, astronomije, kemije in programiranja in večkrat posegel po zlatih državnih priznanjih. Letos je prejel zlato priznanje iz astronomije in zasedel 4. mesto na državnem tekmovanju ACM iz programiranja. Izbran je bil tudi v državno olimpijsko ekipo s področja fizike, matematike in računalništva. Na olimpijadi iz fizike je prejel bronasto priznanje. Jeseni je postal študent

Fakultete za matematiko in fiziko UL, kjer bo študiral matematiko.

Emi Lugarič je obiskovala Osnovno šolo 8 talcev Logatec in med drugim hodila k uram violine v glasbeno šolo. V 7., 8. in 9. razredu je aktivno sodelovala pri prostovoljcih osnovne šole in bila povabljena na podelitev priznanja Naj prostovoljec leta 2015 k predsedniku države Borutu Pahorju. Že kot prostovoljka je bila v tesnem stiku z ljudmi, kar jo je še dodatno spodbudilo, da se je odločila za vpis na Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana. Strokovni predmeti in delo z ljudmi so jo med šolanjem pritegnili, zato se je odločila za študij na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani - smer Zdravstvena nega.

*Občina Logatec*

### POPRAVEK

V oktobrski številki Logaških novic je bil na strani 3 objavljen napačen datum izida. Pravi datum je 6. 10. 2020 in ne 7. 10. 2020, kot je pomotoma zapisano.

*Uredništvo*



## OBČINA LOGATEC V ZADNJIH 12 LETIH OBNOVILA VEČINO SVOJIH ENOT KULTURNE DEDIŠČINE

Na območju občine Logatec je 215 kot kulturna dediščina registriranih enot. Gre za 4 grobišča, 45 območij, 49 spomenikov in obeležij ter 117 stavb. Občina Logatec je lastnica 22 enot kulturne dediščine. V obdobju od 2008 do 2020 je skladno z zakonoma, ki urejata področji kulturne dediščine in vojnih grobišč, obnovila večino svojih enot in vojnih grobišč ter grobov na območju občine. Za ta namen je bilo v 12 letih porabljenih 208.905,30 EUR brez DDV, na podlagi uspešnih prijav na sofinanciranja z državnimi, evropskimi in zasebnimi sredstvi pa je dobila povrnjenih 78.503,11 EUR, kar predstavlja 38% upravičenih sredstev (DDV se ne vrača).

Nad sanacijami je vseskozi bdela Zavod za varstvo kulturne dediščine, kjer so pripravili vse kulturno-varstvene pogoje in soglasja. Zavod je bil obveščen tudi o več primerih vandalizma. O slednjih so

prijave dobili na policijski postaji. Zaradi vandalizma je bilo potrebno določene enote obnovljati večkrat. Za te namene je bilo porabljenih kar 4.318,80 eur. Vandalizmu najbolj izpostavljene enote kulturne dediščine so sedaj pod videonadzorom.

Ker so enote kulturne dediščine dobrine, podedovane iz preteklosti, ki jih naš narod opredeljuje kot odsev in izraz svojih vrednot, identitete, etnične pripadnosti, verskih in drugih prepričanij, znanj in tradicij ter kot take vključujejo vidike okolja, ki izhajajo iz medsebojnega vplivanja med ljudmi in prostorom skozi čas, upamo, da jih bomo znali obnovljene in dostojno prezentirane ohraniti tudi za naslednje rodove. Vabljeni, da si fotografije stanja občinskih enot kulturne dediščine pred in po izvedbi konservatorsko restavratorskih posegov ogledate na [logatec.si](http://logatec.si).

*Za Občino Logatec Renat Gutnik,  
Višji svetovalec*

Enota kulturne dediščine	Leto obnove	Znesek v EUR z DDV	Drugi viri
Logatec - Litoželezni vodnjak pred hišo Čevica 2, EŠD: 17403	2008	30.526,80	12.032,50
Logatec - Tollazijeva štirna, EŠD: 17404	2009	31.032,00	12.032,50
Grčarevec - Vodni zbiralnik, EŠD: 28150	2009	3.463,33	3.463,33
Logatec - Spomenik padlim v NOB v Dolenjem Logatcu, EŠD: 21500	2012	26.049,05	14.323,58
Logatec - Spominska kapela padlim v 1. svetovni vojni, EŠD: 18610	2013	19.330,00	
Hotedršica - Spomenik padlim v NOB, EŠD: 19559	2013	944,00	
Petkovec - Spominsko znamenje partizanom na Židovniku, EŠD: 21537	2013	329,40	
Logatec - Doprnski kip Andreja Gosarja, EŠD: 21501	2013	893,65	
Zaplana - Spominsko znamenje Ljubi Bavdek, EŠD: 21534	2013	1.029,68	
Kalce pri Logatcu - Grobišče hercegovskih partizanov, EŠD: 21538	2015	4.812,90	3.750,00
Grčarevec - Grobišče hercegovskih partizanov, EŠD: 21520	2015	13.481,00	3.750,00
Logatec - Spomenik padlim v NOB v Dolenjem Logatcu, EŠD: 21500	2015	19.730,00	
Logatec - Spominska kapela padlim v 1. svetovni vojni, EŠD: 18610	2017	97,60	
Logatec - Znamenje pri hiši Brod 13, EŠD: 18634	2017	872,30	
Logatec - Znamenje pri hiši Brod 13, EŠD: 18634	2017	7.313,90	
Logatec - Kapelica sv. Martina, EŠD: 18613	2017	12.986,90	
Logatec - Spomenik padlim v NOB v Gorenjem Logatcu, EŠD: 21502	2017	8.369,20	
Logatec - Spominska kapela padlim v 1. svetovni vojni, EŠD: 18610	2017	4.495,70	
Logatec - Znamenje na Tovarniški cesti (Kristus na križu), EŠD: 18633	2017	8.973,10	
Zaplana - Spominsko znamenje Ljubi Bavdek, EŠD: 21534	2017	457,50	
Petkovec - Spominsko znamenje partizanom na Židovniku, EŠD: 21537	2017	969,90	
Logatec - Spominsko znamenje žrtvama črne roke pri Jački, EŠD: 21519	2017	4.331,00	
Rovte pri Logatcu - Spomenik talcem, EŠD: 21538	2018	12.151,20	12.151,20
Hotedršica - Grobišče padlih v prvi in drugi svetovni vojni, EŠD: 21523	2019	5.209,4	4.365,37
Kalce pri Logatcu - Spomenik ruskim vojnim ujetnikom Na vodica, EŠD: 21527	2019	4.241,94	3.554,66
Logatec - Pokopališče, EŠD 18614 - dve grobišči	2019	6.697,8	5.612,62
Logatec - Pokopališče v Gorenjem Logatcu (EŠD 18615) - grobišče ob pokopališkem zidu	2019	4.137,75	3.467,35
Zaplana - Spominsko znamenje Ljubi Bavdek, EŠD: 21534	2020	732,00	
Logatec - Znamenje pri hiši Brod 13, EŠD: 18634	2020	6.222,00	
Hotedršica - Spomenik padlim v NOB, EŠD: 19559	2020	9.125,60	
Logatec - Spominska kapela padlim v 1. svetovni vojni, EŠD: 18610	2020	2.210,64	
Kalce pri Logatcu - Grobišče hercegovskih partizanov, EŠD: 21538	2020	768,00	
Grčarevec - Grobišče hercegovskih partizanov, EŠD: 21520	2020	2.879,20	
	<b>Skupaj</b>	<b>254.864,44</b>	<b>78.503,11</b>

Viri sofinanciranja:

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Program Leader

Ukrep 323

Helios in program Leader

Foto: arhiv Amoret restavratorstvo d. o. o., Logatec - Kapelica sv. Martina, EŠD: 18613



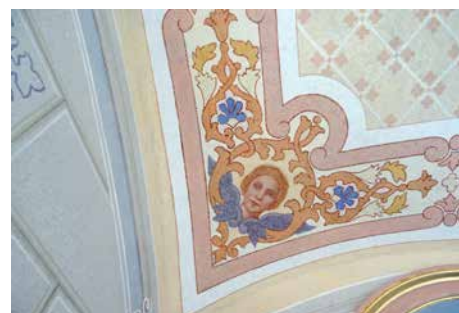
Stanje pred obnovo



Stanje po obnovi



Stanje pred obnovo



Stanje po obnovi

## Izredno pomembna vloga logaškega območja v 1. svetovni vojni tudi na novih info tablah

# V SKLOPU PROJEKTA POT MIRU – DEDIŠČINA 1. SVETOVNE VOJNE V OBČINI LOGATEC PRIDOBILI TRI POJASNILNE TABLE O VLOGI LOGATCA V VELIKI VOJNI

Na pobudo Občin Logatec in Idrija iz leta 2015 se je pet lokalnih akcijskih skupin ob nekdanji dediščini soške fronte ob frontni črti v dolini Soče in na Goriškem povežalo in razširilo še na območje zaledja: del Gorenjske, Vipavska dolina in območje občin Logatec, Idrija in Cerkljansko. Operacija je preko Posočja povezala nova območja – Cerkljansko, Idrijsko, Logaško, Vipavsko dolino, del Goriške in Gorenjske v skupni produkt Pot miru – dediščina 1. svetovne vojne. Projekt je sofinanciran s strani Republike Slovenije in Evropskega sklada za regionalni razvoj. Partnerji in sofinancerji projekta so poleg lokalne akcijske skupine LAS s CILjem še LAS Dolina Soče, LAS Gorenjska košarica, LAS V objemu sonca, LAS Vipavska dolina. Projekt je bil s strani Ministrstva RS za gospodarski razvoj in tehnologijo potrjen s potrditvijo Strategije lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino LAS s CILjem za programsko obdobje 2014 – 2020. V letošnjem letu so ga projektni partnerji pričeli uresničevati.

LAS Dolina Soče (vodilni partner), LAS Gorenjska košarica, LAS s CILjem, LAS v objemu sonca in LAS Vipavska dolina so na pobudo Občin Logatec in Idrija na začetku finančne perspektive oblikovali skupni projekt, ki je pričel konkretnije povezovati soško fronto z njenim gorenjskim in logaško-idrijsko-cerkljanskim zaledjem. Na območju vseh LAS-ov je bilo izvedenih več izobraževanj ter predstavitev dediščine soške fronte in njenega zaledja za mlade (2 dvakrat v času počitnic v Grajskem parku Vitez v Logatcu, po enkrat pa v Bovcu, Kobaridu, Podbrdu, Črnem Vrhu, Cerknem in Šebreljah). Pripravljene sta bili dve strokovni celodnevni ekskurziji za ponudnike in turistične vodnike. Prva je bila izvedena na območju Tolmina, Kanala, Mirna, Ajdovščine, Logatca, Šebrelj, druga pa na območju Tolmina, Kobarida, Bovca, Kr. Gore, Bohinja. S pomočjo



različnih avtorjev in strokovnjakov je bila za območje Logatca, Idrije in Cerkljanske pripravljen fototeka z motivi prve svetovne vojne. Na območju občine Logatec bo izvedeno tudi osnovno izobraževanje za turistične vodnike v organizaciji LAS s CILjem. V okviru projekta pa so v občini Logatec postavljene tri informativno-izobraževalne table, za katerih vsebino je poskrbela Občina Logatec.

Prva tabla je postavljena točno tam, kjer je bila v Hotedršici posneta fotografija feldbana in vojakov na poti skozi Hotedršico. Skozi slednjo je potekal 53 km dolg krak ozkotirne proge Logatec - Kalce- Hotedršica- Godovič- Črni Vrh- Zadlog-Poncala, ki so ga za zalaganje soške fronte z vojaškim in drugim materialom postavili v zgolj treh mesecih in pol. 20.000 ruskih vojnih ujetnikov je progo vzpostavilo med 15. avgustom in 29. novembrom 1916. Že leto prej je v Hotedršici nastalo vojaško pokopališče, kamor so pokopavali tuje vojake. Letos smo odkrili, da je bilo tu že do konca februarja 1917 pokopanih 22 pripadnikov tujih vojsk.

Koliko pripadnikov tujih vojsk je umrlo v veliki eksploziji in posledično požaru na Železniški postaji v Logatcu v letu 1918 opisuje večja pojasnilna tabla, ki je nameščena na fasadi železniške postaje. Ta tabla vsebuje tudi fotografije in opise ranžirne postaje, na kateri so razporejali blago prevoz na soško fronto po ozkotirni progi ter vas usmeri proti nasipu na Stari cesti, kjer stoji tretja pojasnilna tabla. Ta pa, za razliko od prvih dveh, prikazuje nasip - ostalino velikega inženirskega podviga za vzpostavitev normalnotirne proge v letu 1917 in predstavi smeje načrte, ki pa se niso uresničili, saj se je velika vojna na srečo prej končala. Ta tabla vas bo usmerila proti tunelu pod Naklom, kjer si lahko 150 m od njegovega zahodnega portala ogledate repliko parne lokomotive, podobne tisti, ki je 1917. leta pomagala zgraditi tunel.



Za Občino Logatec Renata Gutnik, Višji svetovalec  
 Foto: dr. Tadej Koren, Fundacija Pot miru





## AKCIJA BODI VIDEN – BODI PREVIDEN IZPOLNILA PRIČAKOVANJA



**P**rvo oktobrsko sredo je v poznopoldanskih urah, ko si dan in večer podajata roke, potekala akcija Bodi viden - bodi previden, ki že vrsto let poteka pod okriljem Agencije RS za varnost prometa in v organizaciji Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu v občini Logatec. V okolici trgovin, črpalk in dru-

gih točk, kjer je več ljudi, so predstavniki policije, ZŠAM in občinskega redarstva med občane razdelili 1500 odsevnih trakov, 1000 odsevnih nalepk smeško, 500 kresničk in dve škatli odsevnih rutic.

Po besedah Jureta Plečnika, vodje občinskega redarstva, sta v naši občini kot t. i. črni točki problematični predvsem avtocesta (glede samih prometnih nesreč) in cesta Logatec-Planina (kjer smo imeli letos tudi smrtno žrtev), med možne lokacije pa sodijo tudi vse druge ceste, kjer je mogoče razvijati večje hitrosti, ki so še vedno najpogostejši vzrok za prometne nesreče (ceste Logatec-Hotedršica, Logatec-Laze, Logatec-Rovte). »Na občinskih cestah, ki so v upravljanju občine, pa hujših prometnih nesreč ne beležimo, je pa prav tako še ved-

no težava neprilagojena hitrost,« še dodaja Plečnik. Potencialni črni točki za pešce sta predvsem Tržaška cesta in priključek na avtocesto, spet zaradi večjih hitrosti. Zato je toliko bolj pomembno ravnanje pešcev, ki s samozaščitnimi ukrepi (nošenje oblačil živih barv, uporaba odsevnih teles, pravilno prečkanje cestišča itd) lahko preprečijo konfliktno situacijo.

»Razdelili smo ves material, akcija pa je med občani zelo lepo sprejeta. Opažamo tudi, da ravno zaradi teh akcij vse več ljudi uporablja odsevna telesa, kar vsekakor dviguje raven prometne kulture med občani,« oceno letošnje akcije povzema Plečnik.

*Blanka Markovič Kocen  
Foto: Uroš Gutnik*

## NE PREPUŠČAJ SE TOKU, SPREMINJAJ TUDI TI

**V okviru največje vseslovenske akcije, ki je letos potekala pod sloganom Dobro za ljudi in planet, aktivni tudi prostovoljci Hiše Sadeži družbe Logatec**

**19** septembra je potekala vseslovenska prostovoljska akcija Dan za spremembe, ki je pod okriljem Slovenske filantropije ponovno povezala številne akterje po vsej Sloveniji, letos še posebej z namenom prostovoljskega prispevka k ciljem trajnostnega razvoja. V Logatcu je dogajanje potekalo v organizaciji Hiše Sadeži družbe Logatec, enote Slovenske filantropije, ki je živahno dogajanje pripravila v središču mesta, na zelenici poleg trgovine Mercator. Številne delavnice so pripravili prostovoljci, ki delujejo znotraj medgeneracijskega centra, dogodek pa so popestrile tudi zero waste delavnice iniciative Prijazni do okolja, kjer so se obiskovalci naučili vlivati svečke iz odpadnega olja in si naredili naravno pasto za čiščenje kopalnice. Več kot 115.000 posameznikov je s številnimi akcijami, izvedenimi v okviru Dneva za spremembe, že spreminjalo zanemarjena igrišča v barvita mesta druženja, osamljene vsakdane v pomladni živžav, stari robi so namenjali novo rabo, z izmenjavo oblačil in predmetov pomagali šolskim skladom, premagovali osamljenost, širili spoštovanje in spodbujali sodelovanje ter prispevali k odpravi različnih oblik diskriminacije. Letošnji slogan Dobro za ljudi in planet je k sodelovanju pritegnil prostovoljce, ki so v 65 krajih izpeljali 90 prostovoljskih akcij. Med organizatorji so bila društva, vrtci, šole, krajevne skupnosti, občine, javni zavodi in posamezniki. Po vsej državi je bilo na ta dan aktivnih več kot 350 organizacij in več kot 3.200 prostovoljcev.

### Joga, ples, kvačkanje in še marsikaj

V Logatcu so se obiskovalci Dneva za spremembe lahko ustavili na jogi na prostem, se pridružili kvačkanju, si izdelali torbo iz bla-



pirja in jih opremili s pozitivnimi mislimi, mimoidoči so si lahko naredili svoje žogice za žongliranje, si ogledali čarovniške trike pa tudi zaplesali na plesih za dušo. Poleg izvajanja dejavnosti, ki jih vodijo prostovoljci v Hiši Sadeži družbe Logatec, je bilo dogajanje namenjeno tudi promociji prostovoljstva in ozaveščanju o koristih, ki jih ima ta na družbo in posameznike. Na stojnicah se je ustavil tudi župan Berto Menard, ki podpira delovanje prostovoljskih organizacij, Občina Logatec pa je bila letos prvič prejemnica naziva prostovoljstvu prijazne občine, ki ga podeljuje Slovenska filantropija. Prostovoljstvo je toliko pomembnejše v trenutnih razmerah, ko potrebujemo srčne in pogumne ljudi za pomoč številnim v stiski, saj rešuje marsikatero situacijo, za katere bi sicer morala poskrbeti država.

*Saša Musec Čuk  
Foto: Bojan Rupnik*



## NOČNI POHOD IN DRUŽINSKO KOLESARJENJE VNOVIČ ZELO DOBRO USPELA

**Logatec z okolico ponuja izobilje pohodniških in kolesarskih poti, ki jih željno spoznavajo predvsem mlade družine.**

Septembra je bilo v Turističnem društvu Logatec zelo živahno, saj so izpeljali dva odmevna dogodka, ki sta privabila številne obiskovalce. V začetku meseca, 5. septembra, se je odvijal 2. nočni pohod na Razglednik pod Srnjakom, 27. septembra pa so udeleženci poganjali pedala na družinskem kolesarjenju. Ponovno se je potrdilo prepričanje, da so Logatčani pa tudi obiskovalci od drugod, željni dogodkov, na katerih spoznavajo naravo in kulturo ter so pri tem lahko tudi aktivni.

Nočni pohod, ki se je odvijal nekaj dni po polni luni, so organizatorji letos speljali po drugi trasi, izhodišče pa je bilo isto, pred OŠ Tabor Logatec. V društvu so morali zaradi zaostrenih razmer omejiti število obiskovalcev na 50, če tega ne bi bilo, bi se pohoda zagotovo udeležilo blizu 100 pohodnikov, saj je bilo zanimanje zelo veliko. Traso v dolžini 15 km je pripravila Saša Musec Čuk, članica TD Logatec, ki je pisano družino popeljala čez Režiše, v smeri Cajnarja v Novem Svetu in proti Ruski »rajdi« do utrdbe Lanišče, kjer je pohodnike pričakalo pravo presenečenje. V temi so se zasvetile bakle in zaslišali klici rimskih vojakov, članov KD Vespesjan. Spoznali smo vsakdan

rimskih vojakov konec 4. stoletja, njihovo nošo, predmete, izvedeli, kakšen je bil utrip življenja znotraj tovrstnih utrd, vojaka pa sta nam pokazala tudi vrsto drugih zanimivih predmetov, replik iz zadnjega obdobja rimskega cesarstva. Po vmesnem kulturnem programu na Lanišču so se pohodniki odpravili proti cilju, kjer jih je pričakala bogata malica, okrepčilo, ki so ga pripravili člani in podporniki TD Logatec. Tik pred vrnitvijo je vzšla luna, ki se je z razglednika odlično videla, pohodu pa dala poseben čar. Pot nazaj je peljala mimo utrdbe, tik nad staro rimsko cesto v smeri Vodice, čez Kalce in proti Gornjemu Logatcu, kamor so se obiskovalci vrnili po slabih petih urah nezahtevnega pohoda. Pohod je bil v znamenju čudovitega zgodnjejesenskega dne brez oblačka, dobre družbe in soglasnega prepričanja, da se ponovno vidimo naslednje leto.

### 20 kilometrov brez težav prevozili tudi šestletniki

Družinsko kolesarjenje je bilo prejšnje leto prava uspešnica, zato so ga v TD Logatec načrtovali in izvedli tudi letos. Če je bila prejšnje leto trasa primerna tudi za vrtčevske otroke, pa so letos načrtali nekoliko bolj ambiciozno pot. Ta je bila spe-

ljana ob Rovtarskem polju čez Blekovske gmajne proti Logaškimi Žibršam in naprej proti Gornjemu Logatcu. Tu se je bilo možno odcepiti na malce zahtevnejši, gorsko kolesarski del, ki je bil speljan po gozdnih stezah in vlakah, med tem ko je glavna udeležencev pot nadaljevala v smeri Kalce in se pod Ženčkom, Tičnico in Sekirico vrnila do izhodišča pri Športni dvorani Logatec. Otroci so za prevoženih 20 km prejeli medaljo, prav vsi udeleženci pa so po uspešno prevoženih trasi prejeli kuponček za brezplačno kepico sladoleda v bližnji Kavarni Napoleon. Zaradi hladnejšega vremena se je dogodka udeležilo nekaj manj kolesarjev, kot jih je napovedalo udeležbo, ti pa so se razveselili sonca, ki se je kmalu dvignilo nad meglo in udeležence spremljalo vso pot do vrnitve. Traso je pripravila Saša Musec Čuk, kolesarji pa so se razdelili na tri skupine, od katerih je imela vsaka vodnika na začetku in »metlo« na koncu. Vsi skupaj so poskrbeli, da so udeleženci nazaj prišli varno in brez zapletov. Oba dogodka je sofinancirala Občina Logatec.

*Saša Musec Čuk  
Foto: David KUNC*



## Na volitvah v Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije tudi logaški kmetje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je oktobra izvedla že šeste volitve v svoje organe. Volili so člane sveta KGZS in člane svetov območnih enot KGZS, med kandidati pa so bili tudi kmetje z območja občine Logatec. V Svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (kmečki parlament) so kandidirali Anton Kokelj z Vrha Svetih treh Kraljev, Peter Istenič iz Rovt ter Ladislava Furlan in Marjan Kranjc iz Logatca. V svet KGZS ni bil izvoljen noben izmed navedenih kandidatov.

Hkrati so bile opravljene tudi volitve v Svet območne enote Ljubljana. Kandidati so bili Ladislava Furlan in Andrej Fečur iz Logatca, Peter Istenič iz Rovt ter Anton Kokelj z Vrha Svetih Treh Kraljev. V svet območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Ljubljana je bil izvoljen Peter Istenič.

Marjan Papež

## PRIZNANJE KGZS ANTONU KOKLJU Z VRHA SVETIH TREH KRALJEV

V začetku oktobra so na Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZS) podelili priznanja za življenjsko delo, sodelovanje z zbornico in za uspešno delo. Med prejemniki priznanj za uspešno delo je tudi Anton Kokelj z Vrha Svetih Treh Kraljev.

Prejemnike priznanj so predlagali s terena, torej kmetice in kmetje, ki v svojih stanovskih kolegih prepoznajo njihova prizadevanja, trud za boljši položaj kmeta. Za to, da zastavijo svojo besedo in da je glas kmetov.

Anton Kokelj je zbornično priznanje prejel zaradi aktivnega delovanja v organih zbornice. Odboru izpostave KGZS Logatec predseduje od ustanovitve leta 2000. »Delo logaške izpostave je vzor, kako z aktivnim sodelovanjem z vsemi ustanovami, tako strokovnimi kot upravnimi, ki delujejo na ravni občine, delati v interesu kmetov. Organizacija in izvedba vsako-



letnih srečanj oziroma okroglih miz (na svečnico, 2. februarja ali najbližji delovni dan) je tradicionalna. Redna udeležba najvišjih predstavnikov KGZS, Zadrुžne zveze Slovenije, upravne enote in občine

z županom na čelu pričajo, da si je Anton Kokelj s svojim delom pridobil ugled in spoštovanje,« je bilo zapisano v utemeljivki za podelitev priznanja.

Anton Kokelj je dejaven tudi na regijski ravni kot član v svetu KGZS – Kmetijsko gozdarskega zavoda Ljubljana. Na ravni zbornice pa sodeluje kot član strokovnega odbora za gorsko-višinska območja, območja s težjimi pogoji za pridelavo in agrarne skupnosti. Kot kmet, ki prihaja s hribovitega območja, svoje bogate izkušnje preliva v predloge za izboljšanje položaja kmetov na teh območjih.

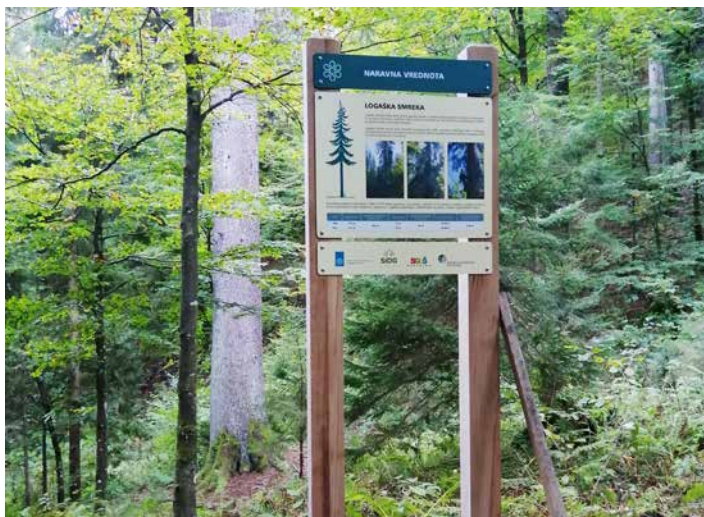
Poleg aktivnega delovanja v zbornici je Anton Kokelj že več kot 25 let predsednik uspešne Kmetijsko-gozdarske zadruge M Sora Žiri in član upravnega odbora Zadrुžne zveze Slovenije. Aktiven je v Prostovoljnem gasilskem društvu Vrh Svetih Treh Kraljev, katerega član je že 50 let, 30 let mu je predsedoval, zdaj pa je častni predsednik.

Besedilo in foto: Marjan Papež

## LOGAŠKO SMREKO OPREMILI Z NOVIM KAŽIPOTOM IN INFORMATIVNO TABLO

Logaška smreka se zaradi svoje višine in debeline uvršča med drevesno naravno vrednoto lokalnega pomena in sodi med najvišja drevesa v Sloveniji. V okviru spodbujanja socialnih funkcij gozda so se v Družbi Slovenski državni gozdovi lani odločili, da jo bodo po 21 letih vnovič izmerili. V sodelovanju z Zavodom RS za gozdove Slovenije in Zavodom RS za varstvo narave so s Srednjo gozdarsko in lesarsko šolo Postojna (SGLŠ) lani junija izvedli izmero, v letošnjem septembru pa postavili še kažipot in informativno tablo z novimi podatki o merah Logaške smreke.

To izjemno drevo je v dobrih dveh desetletjih pridobilo 8 m<sup>3</sup> prostornine in 2 metra višine, premer se je povečal za 14 centimetrov. Smreka je visoka 53 metrov, njen premer je 131 centimetrov, prostornina pa znaša 28 m<sup>3</sup>. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je bila Logaška smreka prvič izmerjena leta 1998. Takrat je s pomočjo lestev nanjo splezal Berto Bizjak iz Zagona pri Postojni, ki se je ukvarjal z nabiranjem storžev. S seboj je imel merski trak in tako imenovano premerko. Strokovnjaki iz Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna so se na smreko povzpeli s pomočjo t.i.



vrvne tehnike in jo izmerili. Logaška smreka ima status naravne vrednote in je, kot je razvidno iz evidenc Zavoda RS za varstvo narave, glede na svojo starost in izjemne dimenzije še vedno izredno vitalna. V neposredni bližini je še ena smreka izrednih dimenzij, imenuje se Dvojna smreka, pred 21 leti pa je v višino merila 45 metrov.

### Kako najti logaško velikanko?

Od utrdbe na Lanišču se peljite po cesti Kalce-Podkraj še dobra dva kilometra, potem pa zavijte levo na makadamsko cesto. Po približno 100 metrih se pot razcepi, nadaljujte levo in po dobrem kilometru boste na desni strani zagledali staro oznako za smreko, pod njo pa nove usmerjevalne tablice, ki vas bodo po lepem kolovozu pripeljale do tega mogočnega bitja v osrčju hrušiških gozdov.

*Besedilo in foto: Saša Musec Čuk*

## 90 LET OPAZOVANJA VREMENA PRI MEZETOVIH V GORNJEM LOGATCU

»Kdaj smo že v Logatcu imeli žled? Spomnim se, da smo bili zaradi njega pred leti kar dolgo časa brez elektrike. Pa stari ata so pripovedovali, da so imeli v Logatcu dva metra snega. Ni to kar malce preveč?« Na vse to ima odgovore Vilma Meze iz Gornjega Logatca, ki nadaljuje 90-letno tradicijo opazovanja meteoroloških pojavov družine Meze, katere je leta 1930 od Franca Čebularja prevzel Ivan Meze, nadaljeval njegov sin Ivan, nato 54 let opazovala mama Ivanka, od leta 1998 pa Vilma Meze.

Mnogi se spomnijo, da je bila učiteljica v Osnovni šoli Tabor v Gornjem Logatcu, zadnja leta službovala tudi ravnateljica te šole. Vsako jutro izmeri količino padavin, beleži tudi trajanje le-teh, obliko in druge meteorološke pojave. Dnevno meri tudi višino novozapadlega snega in debelino snežne odeje. Vsa opazovanja so zabeležena v mesečnih poročilih, ki jih pošilja v Ljubljano, kjer jih na Agenciji Republike Slovenije za okolje primerno obdelajo in arhivirajo. Mimogrede, pred drugo svetovno vojno so poročila v Beograd nekaj časa pošiljali tudi v cirilici, leta 1963 pa je Urad Predsednika Federativne narodne republike Jugoslavije družini Meze podelil Medaljo za zasluge za narod.



### Resnica o velikem snegu

Vilma Meze mi je pokazala poročilo Hidrometeorološke službe takratne FLRJ (Federativne ljudske republike Jugoslavije), postaja Logatec, za februar 1952: »13. februarja zjutraj je bilo 55 cm snega, potem je pričelo snežiti in čez dva dni zjutraj sicer ni bilo dveh metrov snega, 156 cm pa je bilo vseeno dovolj za rekordno višino. Seveda je sneg povzročil precej škode, pri njegovem odstranjevanju so pomagali vsi, tudi vojaki. Tudi vlak nekaj dni ni vozil. So pa imeli tistega februarja na dan sv. Matija še potres, ki je trajal celo minuto. Tudi sicer je bilo v Logatcu vedno več snega kot v prestolnici in dlje časa smo imeli snežno odejo. Leta 1969, dva meseca preden je prvi človek stopil na Luno, 20. maja torej, je zapadlo 20 cm snega. To tisočletje se globalno segrevanje pozna tudi v Logatcu, saj se sneg pojavi dosti kasneje, pa še vedno manj ga je. Od vlečnice na Sekirici so zaradi tega ostali le še stebri.«

### Žled, poplave

V soboto, 1. februarja 2014, sem najprej opazila, da ni elektrike. Ko sem pogledala ven, sem takoj ugotovila, zakaj je ni bilo. Naokoli so ležale polomljene veje, tla so bila pokrita z ledom, avto je bil v ledenem objemu, do merilne postaje sem se le stežka prebila. Pozneje sem izvedela, da je bil večji del Notranjske v ledenem objemu, tudi elektrike ni bilo, Planinsko polje pa so kmalu zatem prizadele še poplave – ene največjih doslej.«

Tudi Logatec je večkrat poplavljal: »Dokler niso regulirali Logaščice, je bila voda pogosto okoli naše hiše. Enajst let kasneje je Kalce poplavlila ponikalnica Hotenjka. Naj pohvalim gasilce, ki so prekopali cesto proti Hrušici, sicer bi bila lahko škoda še večja. Logaščica pa je takrat poplavlila Dolnji Logatec, ker potok več let ni bil očiščen; Gornjemu je voda prizanesla.« Beseda je nanese še na veter, predvsem pozimi to okoli včasih nekaj tednov skupaj močno brije burja, pa tudi poleti neurja niso bila ravno redka. »Veliko srečo pa smo imeli, da je neurje, pravi orkan, ki je poleti 1986 podiral vse pred seboj, tudi streho novozgrajene Osnovne šole Hotedršica, pred Logatcem spremenilo smer in zavilo prek Zaplane proti Vrhniki,« je o vetru dodala naša opazovalka.



## Sončnih ur v Logatcu ne manjka

»Drugače pa je Logatec poznan po tem, da je tu veliko več sonca kot tam spodaj v prestolnici. Seveda imamo tudi boljši zrak kot tam doli, zato ni čudno, da se vedno več ljudi iz Ljubljane seli k nam. Čeprav drži, da odkar je bila zgrajena avtocesta, tudi naš kraj pogosteje obišče megla, ki pa se ne zadržuje dolgo. «

Pogovor z Vilmo Meze sva zaključila na vrtu, kjer sva si ogledala eno od osnovnih sredstev za delo - dežemer ali ombrometer, ki je sestavljen iz zgornje posode za prestrezanje pa-

davin in spodnje posode s kanglico za zbiranje vode. Vse to je na kovinskem nosilcu, ki je pritrjen na kol na višini 90. »Učila sem kemijo in fiziko, torej sem z njo na nek način še vedno povezana. Meritve bom z veseljem opravljala, dokler mi bo zdravje dopuščalo. Ko pa bom z opazovanji prenehala, bodo podatki s tega konca države dostopni še naprej, saj smo del vrta odstopili ARSO. Na njegovem vzhodnem delu že pet let stoji avtomatska meteorološka postaja.«

## BOBER – Nadgradnja sistema za spremljanje in analiziranje vodnega okolja v Sloveniji, Meteorološka postaja 147 Logatec

Sama kratica pomeni Boljše Opazovanje za Boljše Ekološke Rešitve. Temeljni cilj tega projekta, katerega del je tudi meteorološki radar na Pasji ravni, je zagotoviti zanesljive, kakovostne in prostorsko reprezentativne meteorološke in hidrološke meritve. To bo omogočalo natančnejše napovedovanje izrednih hidroloških pojavov. Kar pa ne bo kaj dosti pomagalo, če ne bodo sproti očiščeni vodotoki, če se bo še naprej gradilo na območjih, ki jih ogroža voda.



## Kratka zgodovina meteoroloških opazovanj na Slovenskem

Sistematska meteorološka opazovanja so se v Sloveniji začela 1850., pred dobrimi 200 leti (1818) pa je nekaj časa v Ljubljani opazoval in beležil podatke profesor Anton Frank. V Logatcu je leto dni pred potresom 1895. vreme pričel opazovati J. Ribnikar, nato so z vmesnimi daljšimi prekinitvami opazovali še Janez Kernc, Lovrenc Perko in Leopold Počuh. Sicer pa so opazovanja domena družin, tako da je vedno kdo, ki lahko opravi opazovanja, ne nazadnje tudi sosed ali kak drug sorodnik, ki živi v bližini. Družina Prezelj v Davči opazuje vreme že 95 let, torej le 5 let več kot naša v Logatcu. Takih družin je bilo sredi prejšnjega stoletja 360, danes pa le 96, omeniti pa je treba, da imamo danes prek 360 AMP – avtomatskih meteoroloških postaj.

*Besedilo in foto: Brane Pevec*

## Hiša Sadeži družbe Logatec

### Ponedeljek, 2. 11. 2020

- 8:00-9:00: **Začnimo dan z jogo** (Alenka Fink) – ZOOM

### Četrtek, 5. 11. 2020

- 10:00-11:00: **Pogovorna skupina** – ZOOM (potrebna prijava)

### Ponedeljek, 9. 11. 2020

- 8:00-9:00: **Začnimo dan z jogo** (Alenka Fink) – ZOOM

### Četrtek, 12. 11. 2020

- 16:30-17:30: Šivanje mask (Matej Gantar) – ZOOM (potrebna prijava)

### Petek, 13. 11. 2020

- 11:00-12:00: **Kuharska delavnica** – ZOOM (potrebna prijava)

### Ponedeljek, 16. 11. 2020

- 8:00-9:00: **Začnimo dan z jogo** (Alenka Fink) – ZOOM

### Četrtek, 19. 11. 2020

- 10:00-11:00: **Pogovorna skupina** – ZOOM (potrebna prijava)
- 19:00-20:00: **EFT-tehnika** (Maša Kandušer) – ZOOM (potrebna prijava)

### Ponedeljek, 23. 11. 2020

- 8:00-9:00: **Začnimo dan z jogo** (Alenka Fink) – ZOOM
- 17:00 **Delavnica izdelave vrečk iz odpadnega papirja** (Alenka Fink) – ZOOM (potrebna prijava)

### Četrtek, 26. 11. 2020

- 16:30-17:30: Šivanje mask (Matej Gantar) – ZOOM (potrebna prijava)
- 19:00-20:00: **EFT-tehnika** (Maša Kandušer) – ZOOM (potrebna prijava)

### Petek, 27. 11. 2020

- 11:00-12:00: **Kuharska delavnica** – ZOOM (potrebna prijava)

### Ponedeljek, 30. 11. 2020

- 8:00-9:00: **Začnimo dan z jogo** (Alenka Fink) – ZOOM

### Po dogovoru nudimo:

- pomoč pri uporabi pametnih telefonov in računalnika za starejše

- učna pomoč za otroke iz socialno ogroženih družin

Za pomoč pri uporabi pametnih telefonov in učni pomoči je potrebna predhodna prijava na e-naslov ali telefonsko številko.

Zaradi ukrepov zoper koronavirus naše aktivnosti selimo na splet. Prosimo, da se na aktivnosti prijavite. Dan pred aktivnostjo boste prejeli ZOOM povezavo na dogodek. Morebitne spremembe v urniku lahko spremljate tudi na naši FB strani.

Vse aktivnosti so brezplačne. Prostovoljni prispevki so dobrodošli. Več info in prijave na: 070 892 903 ali [hisa-logatec@filantropija.org](mailto:hisa-logatec@filantropija.org)



## ZA RAKOM DOJKE ZBOLI VSAKA 13. ŽENSKA V SLOVENIJI

**13.** oktobra, v rožnatem mesecu, ki je namenjen ozaveščanju o raku dojk, se je v Hiši Sadeži družbe Logatec odvijalo predavanje »Kaj ste želeli vprašati o raku dojk?« Bolezen, za katero letno zbolijo okoli 1.200 žensk, za njo pa v precej manjšem številu zbolejajo tudi moški, je temeljito predstavila in osvetlila doc. dr. Barbara Perić, onkologinja in kirurginja na Onkološkem inštitutu Ljubljana.

Bolezen vse od 60-ih let prejšnjega stoletja, ko smo v Sloveniji vzpostavili Register raka, postopoma narašča in predstavlja petino vseh odkritih rakov. V Sloveniji za rakom dojke zbolijo vsaka 13. ženska, po pogostosti tako rak dojke zaseda prvo mesto. Peričeva je na predavanju predstavila dejavnike tveganja, diagnostiko in zdravljenje, pa tudi kakšne so posledice zdravljenja in kako poteka rehabilitacija.

Zdrav življenjski slog, kamor prištevamo vzdrževanje primerne telesne teže, izogibanje kajenju in alkoholu in v povprečju 10 ur hitre hoje tedensko, dokazano zmanjšujejo tveganje za pojav bolezni, zelo pomembno pa je omenjeno tudi po zaključku zdravljenja, saj podaljša specifično preživetje bolnic z rakom.



Ob zaključku uradnega dela se je med obiskovalkami in predavateljico razvila živahna debata, saj so imele te kar nekaj vprašanj, izvedeli pa smo tudi precej koristnih informacij, do katerih bi se sicer le stežka dokopali.

*Besedilo in foto: Saša Musec Čuk*

www.lekarnaljubljana.si

Veljavnost od 15. 10. do 23. 11. 2020

# ZDRAVO

iz generacije  
v generacijo

izbrano iz kataloga ugodnosti

### VITAMIN C 500 MG 90 TABLET

Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

redna cena: 13,98 €  
cena s Kartico zvestobe

**11,18 €** + **3** **POPUST: 20%**



### OTROŠKE ZOBNE ŠČETKE SILVER CARE

Otroške zobne ščetke s protibakterijskim delovanjem.

**20%  
popust**  
uporabni za imetnike Kartice zvestobe



### KLEŠČE ZA MOČNE NOHTE VITRY

Močne pedikurne kleščice iz nerjavnega jekla.

redna cena: 26,63 €  
cena s Kartico zvestobe

**21,30 €** + **4** **POPUST: 20%**



### ALOE OLJE, ALOE VERA X2 50 ML

Za posebno nego kože (strije, brazgotine, znaki staranja, izsušenost, akne), vsebuje hialuronsko kislino iz aloe vere, eterična olja čajevca in sivke, izvleček kamilice ter mandljevo in jojoba olje.

redna cena: 11,91 €  
cena s Kartico zvestobe

**9,53 €** + **2** **POPUST: 20%**



Za več informacij prelistajte nov **katalog ugodnosti** ali nas pokličite

na brezplačno telefonsko številko  
**080 71 17!**

Cene s popustom iz ZDRAVO - kataloga ugodnosti veljajo v enotah Lekarne Ljubljana, specializiranih prodajalnih LL VIVA (v okviru razpoložljivega asortimana) in v Spletni Lekarni Ljubljana na [www.lekarnaljubljana.si](http://www.lekarnaljubljana.si) izključno ob predložitvi Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana ter zahtevanega števila jabolk zvestobe, sicer veljajo redne cene. Slike so simbolične, popusti se ne seštevajo. Ponudba velja od 15. 10. do 23. 11. 2020 oz. do prodaje zalog.

LEKARNA LJUBLJANA



## OBNOVA RAVNIŠKE CERKVE: LETOS UREJENA DRENAŽA

**L**eta 2026, torej čez pet let, bo minilo 500 let od prve omembe cerkve sv. Barbare na Ravniku pri Hotedršici. Podružnično cerkev so dodobra načeli vsakoletni vremenski pojavi (sneg, vlaga) in krajani Ravnika, Hotedršice, Novega Sveta in Žibrš smo se pred slabima dvema letoma odločili, da ji bomo pomagali, da bo spet zasijala v vsej svoji luči. Tako smo v letu 2019 zamenjali celotno ostrešje, letos pa je prišla na vrsto ureditev drenaže.

Izvajalec je z deli začel v drugi polovici avgusta. Najprej je bilo treba izkopati kanal okoli cerkve. Pri tem se je hitro pokazalo še nekaj dodatnega dela, saj so bili temelji v slabem stanju. Ko so jih utrdili, so nadaljevali z urejanjem izsuševalnega kanala – betoniranje, polaganje drenažnih cevi, zasipanje s peskom. Vmes je s kakšnim deževnim dnem ponagajalo tudi vreme, a hujših nalivov k sreči ni bilo. Na koncu je ekipa nazaj na svoje mesto pos-

tavila še cevi za odvodnjavanje meteorne vode s strehe in uredila celotno dvorišče. S tem se je delo, ki bo pripomoglo k osušitvi sten in notranjosti cerkve, v prvem tednu septembra zaključilo.

V zahvalo za to, da so obnovitvena dela potekala gladko in brez zapletov, smo se 4. oktobra zbrali pri sveti maši, ki jo je daroval župnik Dragan Adam. Zaradi epidemije je bila to šele druga sveta maša na Ravniku v tem letu. Kljub močnemu vetru se je zbralo lepo število ljudi. Po bogoslužju – zaradi trenutnih razmer v svetu – žal ni bilo običajnega druženja ob kakem prigrizku in kozarčku pijače, a vseeno ni bilo dolgčas. Naprodaj je bilo nekaj stvari: podoba križa na lesu iz starega ostrešja ravniške cerkve, svečnik in pravkar izdana slikanica z naslovom Barbara, kje si?. Podoba križa in svečnik sta nastala po navdihu Barbare Zelenec. Tako les, ki je 250 let služil kot streha cerkvi sv. Barbare, sedaj na malce drugačen način živi naprej. Pravljičica, ki temelji na zgodovinski pripovedki o nastan-



ku ravniške cerkve in tamkajšnjih domačij, je napisal Roman Treven, za ilustracije pa je poskrbela Alina Asberga Nabergoj. Del zaslužka od prodaje vseh izdelkov je namenjen kritju stroškov nadaljnjih obnovitvenih del na cerkvi.

Načrtov za nadaljevanje obnove je še veliko, a za to potrebujemo tudi čas in finančna sredstva. Zahvaljujemo se vsem, ki ste že ali pa še boste pri tem pomagali po svojih močeh. Upamo, da se zopet zberemo v začetku decembra ob godu sv. Barbare, zavetnice cerkve.

*Besedilo in foto: Marjana Brus*

## PRI KRIŽAJEVIH SE DOBRO IN ZDRAVO JÉ

**D**omača hrana je bolj kot kdaj koli spet dobila na pomenu. Kaj je zares zdravo, nam že ptički čivkajo. Da pa je tisto, kar pridelamo, res polno sestavin, ki krepijo naše zdravje, je odvisno tudi od tistega, ki se tega loteva. Ali je pomembnejše, da pridelamo več in si za pomoč pokličemo kemijo, ali pa malce manj, pa tisto povsem tako, kot piše v navodilih matere narave. Kmetijstvo ni v zavidljivem položaju, predvsem pa ne tisto, kjer je kmetija majhna, kmet pa skuša skoraj vse, kar gospodinja potrebuje v kuhinji, pridelati doma, na domačih njivah in poljih.

Tako je tudi v Rovtahn. Male kmetije izumirajo, kmetijstvo se pač ne splača, dela je veliko, pridelava zahtevna in delovnih rok malo. A svetle izjeme so povsod, tudi tu se najdejo.

Med njimi sem tokrat izbrala kmetijo, ki jo vodi Niko Skvarča, po domače Kržajev Niko, njemu na pomoč pa s svojimi izvirnimi idejami in pridnimi rokami priskoči žena Mojca, ki je na to kmetijo prišla prav iz slovenske prestolnice Ljubljane.



*Niko in Mojca Skvarča*

Kmetija leži na nadmorski višini dobrih 700 metrov, leta 2000 jo je Niko prevzel od staršev. Imajo okoli 15 glav živine: krave, bike in teleta, vsako leto pa vzredijo prašiča in piščance. Več kot polovica je gozda, ostalo so travniki, pašniki in njive. Travne površine so dokaj položne, da jih lahko obdelajo s stroji.

### *Kako poteka vajin delovni dan?*

Niko : Mojca odide ob 4.30 v službo, jaz vstanem slabo uro pozneje, potelovadim

in se odpravim v hlev. Skidam gnoj, nakrmmim živali in pomolzem štiri krave. Mleka je precej, nekaj ga odnesejo sosedje, ostalo posnamem. Iz smetane Mojca naredi surovo maslo, iz mleka pa navadni in jogurt na grški način ter skuto, občasno pa še sir in ghee maslo. Ne smeva pa pozabiti tudi pridnih delovnih rok mame, ki še vedno priskoči na pomoč.

*Kaj je na vajini kmetiji tisto, kar vama daje pogum in veselje do dela na njej?*



*O, kako diši domači kruh*



*Pšenica, najlepši cvet*

Največje veselje za delo vidiva v tem, da pridelamo domačo hrano, 'nezabeljeno' z aditivi.

**Skoraj vse pridelata doma. Kaj je tisto, čemur dajeta prednost?**

Niko: Vsem dobrinam z naše kmetije se kar najbolj posvečamo, ker je to del naše vsakodnevnne prehrane. Meso predelamo v klobase in zadnjem času v hrenovke, od žita sejemo pšenico vsako leto in piro vsako drugo leto. Mojca rada speče kruh v pečici in v krušni peči. To je njena strast.

**Vajina shramba je vsako leto polna vložene zelenjave, kuhane marmelade, posušenih čajčkov. Od kod veselje do tega?**

Mojca: Že v mladosti sva z mamo pripravljali takšne shranke. Ko pa sem si ustvarila svojo družino, sem imela še večje veselje do tega. Letos je nastalo veliko marmelade: iz borovnic, breskev, rumenih sliv, aronije, grozdja in celo iz jabolok. Fižol in rdeča pesa sta romala v kozarce, zelje pa v kad. Sedaj že jemo kislega. Tudi rastline za čaje nabiram okoli hiše in v hribih. Ker jih poznam kar veliko, naredim domači jagermajster. Tudi metin in melisin sirup sem pripravila.

**Vajina številna družina zagotovo zahteva tudi polne krožnike na mizi. Kaj vajini domači najraje pohvalijo, ko iz lonca zadiši?**

Naši otroci in midva jemo vse po vrsti. Radi imamo krompir na vse načine, krvavice, kvašene štruklje, seveda tudi mesne jedi. Kos mesa na masti, le soljen in s čebulo, pečen v pečici, je odličen. Velikokrat spomnim otroke: pogledjte, vse, kar imamo na mizi, je domače.

**Mojca, ti se ukvarjaš s toliko stvarmi, da je skoraj nemogoče slediti. Kje vse to znanje nabiraš? Kdaj poleg službe sploh še najdeš čas?**

Zadovoljna sem s svojim življenjem, izpolnjena s šestimi otroki, dobrim možem, s službo na železnici, ki jo rada opravljam. Ker rada pečem kruh, ga tudi podarim, naj bo to sodelavka, učitelj, župnik, soseda,

seveda tudi otroci, ki pridejo "malo" domov, in moja mama, ne odidejo praznih rok. V njihovih malhah se znajdejo jajca, kruh, sveže zmlata pira, marmelada, maslo, skuta ... To podarjanje naju osrečuje. Moja služba se konča ob dveh popoldne. Tako imam dovolj časa za domače delo. Včasih sem seveda utrujena, a ob delu, ki te veseli, pozabiš na to. Ko sem bila stara 20 let, sem rekla mami, naj me nauči speči kruh. S to doto sem prišla h Kržajevim v Rovte. Tu sem se lotila peke v krušni peči in se izurila. Tudi kakšen tečaj in branje na internetu je dobrodošlo. Letos sem se naučila uporabiti zelo malo kvasa. Za 11 kg kruha sem uporabila le pol kocke kvasa. Tako testo mora vzhajati čez noč. Uživam peči kruh in za dober okus uporabim ljubezen in misel, komu ga bom podarila. Zato uspe.

**Znajo ljudje še ceniti to, kar je domače, pa čeprav ni zavito v lični embalaži polni raznih sličic, ki pogosto varajo?**

Ko sem nekomu prvič podarila kruh, recimo, da je njegova cena majhna, je bil izredno vesel in mi zaupal: "A veš, da sem danes ženi rekel, naj kupi ta boljši kruh?" Sreča je bila obojestranska. Iz samega veselja sem mu ga še večkrat prinesla in se veselila kot otrok. Navdušila sem ga, saj ga sedaj sam peče. Ko sem sokrajanu ponudila maslo, je presrečen dejal: »To je pa kot v starih časih... «

**Kaj pa težave? Verjetno se jih dosti najde.**

Na kmetiji so tudi težave. Seveda ne more ves čas sijati sonce. Nikova nočna dežurstva pri kravah, ki telijo, in skrb, da je vse v redu, pa poleti ob košnji, ko ni in ni lepega vremena. Žalostno je bilo lansko leto, ko je neurje uničilo tri četrt pridelka pira. Kmet je nemočen. Mora si reči: bo pa drugo leto boljše.

**Vajini izdelki in pridelki so sad čiste narave. Mislim, da sta lahko ponosna nase, predvsem pa so na vaju lahko ponosni vajini otroci. Znajo ceniti to?**

Da, najini pridelki in izdelki so za nas bio



*Domače maslo*



*Niko in Mojca z vnukinjo Julijo*

in eko. Ne gnojimo z umetnim gnojem niti ne škropimo. Zelo sva ponosna na takšno pridelavo. Seveda tudi otroci, ki z veseljem pridejo domov pomagat. Cenijo delo in trud za dobro, domače.

**Gotovo bogastva od tega nimata, kmetijstvo se vsaj v denarnem smislu ne splača. Imam prav? Menim pa, da je največje darilo zadovoljstvo ob tem, da ješ zdravo, doma pridelano hrano in jo ponudiš tudi domačim pa sorodnikom in kakemu znancu.**

Točno tako. Najino bogastvo je v zdravju, zadovoljnih otrocih, sorodnikih in znanjih, ki jejo naše dobrote. Dalo oziroma da se v veliki meri preživeti s to hrano. A v trgovini je včasih kaj "boljše".

**Čisto za konec pa seveda ne morem brez vprašanja o vplivu korone. Se je tudi med vas naselil strah pred to nevidno hudobo?**

Seveda, na gospo korono ne smemo pozabiti. Smo veseli in srečni, da živimo ob gozdu in na skoraj samotnem kraju. Ob prvem valu smo skoraj uživali, doma so bili vsi otroci, razen poročenega, in delali hišico na drevesu. Nekaj časa je bila z nami moja mama iz Ljubljane in šivala maske. Tako me je navdušila, da jih sedaj sama šivam in tudi podarjam prijateljem. Tudi nas je strah te bolezni, držimo se vseh prepovedi ter trudimo za dober imunski sistem.

Najin moto je, da česar je človek navajen od mladih nog, se ne naveliča. Niko je že pri petih letih je vedel, da bo ostal na kmetiji. Tudi njiva znova in znova rodi. Pa še zanimivost: zame so sorodniki govorili, da nisem za na kmete. Zgodilo pa se je ravno to. Zarečenega kruha...

**Želim vama, da bi vaju volja do kmečkega dela ne zapustila, pa veliko slastnih, doma pridelanih, skuhanih in pečenih dobrot naj bo še naprej na vaši mizi.**

*Metka Bogataj*

*Foto: družinski arhiv*





## TUDI LETOS IZBOR NAJLEPŠE UREJENIH HIŠ IN USTANOV

**T**uristično društvo Logatec je letos vnovič izvedlo akcijo Moja dežela, lepa in gostoljubna. Opravili smo izbor najlepše urejenih družinskih hiš, kmetij, sakralnih in poslovnih objektov.



Naše delo se je pričelo že v juliju in nadaljevalo v avgustu. Na Facebook strani Turistično društvo Logatec in v Logaških novicah smo objavili poziv za zbiranje predlogov urejenih hiš. Ker je bilo samoiniciativnih predlogov malo, sta se ocenjevanja na terenu lotila naša člana društva Matjaž Kurent in Jelka Kožman. Obiskala sta vse krajevne skupnosti v občini Logatec, obenem pa tudi na podlagi poseljenosti določila kvoto, koliko družinskih hiš iz posamezne krajevne skupnosti bo izbranih. Kot vedno je bilo tudi letos težko delo izbrati nekaj najlepših hiš in njihovih vrtov. Tako smo na podlagi kvot izbrali naslednje družinske hiše:

- Iz **KS Log – Zaplana**: družina Vegelj in družina Mivšek;
- Iz **KS Trate**: družina Cigale in družina Leskovec;
- Iz **KS Rovte**: družina Nartnik, Gerželj Marija in Mivšek Marjeta;
- Iz **KS SV.Treh Kraljev**: družina Justin in Treven Matevž in Irena;
- Iz **KS Hotedršica**: Brus Evgen in družina Rupnik;
- Iz **KS Naklo**: Jereb Matjaž, družina Pivk, družina Željko, Tršar Marija, Kogovšek Justina, družina Korošec in Rožmanec Rozi-Terezija;
- Iz **KS Laze-Jakovica**: Šabec Danica in Matičič Marija;
- Iz **KS Gorenji Logatec**: Weber Marko in Magda, Sutter Ivanka, Fortuna Ivanka, Pakiž Stanislav in Nagode Frančiška.



Poleg družinskih hiš, pa smo nagradili tudi:

- **Urejeno družinsko hišo in kmetijo**: družina Nagode iz Novega Sveta, družina Maček z Broda, Logatec, družina Jesenko iz Rovt;
- **Urejeni sakralni objekt z okolico**: Kapelica pri hiši Rovte 29, ki jo ureja ga. Nartnik Marija ter Nežina kapelica iz Novega Sveta, ki jo ureja družina Rupnik;
- **Urejeno podjetje in okolica**: Mizarstvo Logar iz Rovt, Okna in vrata Nagode d. o. o. iz Logateca;
- **Urejeni gostinski objekt z okolico**: Gostilna Turk iz Hotedršice.

Za podelitev priznanj smo si zamislili bogat kulturni program, toda na žalost nam jo je zagodla slaba epidemiološka slika v državi, zato smo v začetku oktobra opravili samo golo podelitev, na kateri sta prejemnike priznanj nagovorila predsednik turističnega društva Bogdan Lipovšek in župan Berto Menard, ki sta tudi podelila priznanja vsem letošnjim nagrajencem. Le-ti so bili izredno veseli pohvale, da smo prepoznali njihov trud in prispevek k urejenosti kraja.

Še enkrat iskrene čestitke vsem!

*Nejka Šparemblek in Jelka Kožman  
Foto: N. Šparemblek*

## V LOGATCU ODDELEK ZA ŽIVINOREJO BIOTEHNIŠKE FAKULTETE

**V**Logatcu že od leta 1977 deluje pedagoško raziskovalni center za živinorejo v okviru Oddelka za zootehniko Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani. Prvotno je bil ustanovljen Obrat za mesno govedo, z gradnjo hleva za neposredni test ovnov leta 1982 pa se je dejavnost obrata razširila tudi na področje mesne ovčereje.

Sedanji pedagoško-raziskovalni center (PRC Logatec) na Rovtarski cesti 38 opravlja pomembne dejavnosti na področju priraje mesa govedi in drobnice. Leži na kraški planoti z nadmorsko višino 470 m, z ostro klimo, razmeroma kratko vegetacijsko dobo, ki v povprečju traja le 180 dni, in omejeno možnostjo pridelave žit.

Neugodni klimatski pogoji in struktura kmetijskih površin, s katerimi gospodari center, narekujejo intenzivno izkoriščanje travnatega sveta. Njivske površine so namenjene pridelovanju koruze za pripravo koruzne silaže. Vso osnovno krmo za prehrano govedi in drobnice pridelajo na površinah, s katerimi upravlja center, komponente za močno krmo pa dokupujejo.

Center ima nekaj potrebne mehanizacije za obdelavo zemlje, za spravilo in pripravo travne in koruzne silaže ter za odvzem in razdeljevanje silaže. V lastni mešalnici iz dokupljenih osnovnih sestavin pripravljajo vso potrebno močno krmo.



Kmetijske površine obsegajo 80 ha; od tega 20 ha njive, 40 ha travniki in 20 ha absolutni pašniki. Povprečno število staleža živali znaša okrog 220 govedih različnih kategorij in starosti, 250 ovnov različnih pasem ter 80 mlečnih koz. Matična čreda govedih obsega 35 krav pasme limuzin ter 1-2 elitna plemenska bika za naravni pripust; ter pasme šarole – 35 krav ter 20 telic, 1-2 elitna plemenska bika za naravni pripust.

Študentje v centru opravljajo praktične vaje in tako uporabljajo teoretične osnove pri praktičnem delu. Veščine, ki jih pridobijo, so spoznavanje pasem in njihovih lastnosti; pridelava krme na njivah in travnikih; spravilo in konzerviranje voluminozne krme; delo s kmetijsko mehanizacijo; urejanje pašnikov, čredenje; delo z živalmi (oskrbovanje, posebnosti, obnašanje); tehnologije rej za prirejo mesa; ocenjevanje proizvodnih in sekundarnih lastnosti; selekcijska opravila ter input - output bilance na obratu.

Tehnični vodja centra in eden od skupno štirih zaposlenih je Logatčan Marko Vajda, univ. dipl. inž. zoot, ki je za Logaške novice povedal, da trenutni časi epidemije koronavirusa tudi njim niso naklonjeni, sploh ker lahko izvajajo le nujne pedagoške vaje, v skupini lahko delata le eden do dva študenta, uporabljati morajo zaščitno opremo. Večina vaj sicer poteka v spomladanskem semestru, zato zanje čas, ko bi se v centru moglo usposabljanje večje število študentov, še prihaja, do takrat pa upajo, da bodo epidemiološke razmere boljše.

Zaradi stalnega zmanjševanja prireje govejega mesa v Sloveniji postajajo vse pomembnejša proučevanja vseh možnosti za povečanje le-te. Sočasno pa je treba stremeti tudi k čimboljši klavni kakovosti mesa. Tehnologije rej govedih za meso morajo temeljiti



predvsem na izkoriščanju travnatega sveta. Le take lahko zagotavljajo ekološko sprejemljivo prirejo govejega mesa. Poleg tega pa imajo tudi pomembne makroekonomske prednosti (poseljenost pokrajine, preprečevanje zaraščanja ...).

V Logatcu pa torej že skoraj 40 let deluje tudi hlev za neposredni test ovnov. V programu razvoja drobnice so bili leta 1982 opredeljeni cilji, ki jih skušajo s selekcijskimi postopki in selekcijskimi programi doseči. Ti pa so: povečanje plodnosti ter boljše pitovne in klavne lastnosti. Zakaj test ovnov? Zato, ker v vsej populaciji ovc predstavljajo ovni le 4-5 % populacije, prispevajo pa polovico genov v vsaki generaciji. Zato je zelo pomembno, da so kakovostni. V ovčereji sta tako med najpomembnejšimi lastnostmi plodnost in rastnost, zato je v oceno plemenske vrednosti vključen prav prirast. Plodnost (velikost gnezda) upoštevajo preko mater, od katerih nabavljajo ovne v test, sposobnost za hitrost rasti pri ovnih pa ugotavljamo na testni postaji.

*Dejan Šraml*

## MED LOVSKO STRASTJO, POLHARIJO IN DIVJAČINSKIM MESOM

**O**ktober in november sta meseca lova na polhe, t. i. polharija del slovenske kulturne dediščine, divjačinsko meso pa pomembna sestavila lokalnega jedilnika.

Slovensko lovstvo je na zavidljivi ravni! Nam, ki ne poznamo, nam, ki smo pod vplivom pobud za prepoved lova; status lovca iz osebnih frustracij povzroča lovstvu veliko škodo. Za nas, ki nismo strokovni, pa nam je to področje ljubo, a zaradi predsodkov nesprejemljivo.

Povedano lahko pomaga iz tesnobnih klešč obsojanja ene najlepših človekovih dejavnosti-lovstva. Lov, ki je človeku pomagal preživeti, vzbudil strasti, nas ves čas (prvotno, ne da bi se zavedali, navdihoval z ljubeznijo do narave ter učil, naučil spoštovati in ohranjati naš življenjski prostor. Uživanje mesa nam je omogočilo razvoj (človekovih možganov, kar je bilo ugotovljeno in dokazano kasneje) ter posledično drugačno razumevanje in splošni napre-

dek. Postalo je žal izziv, ki lovca navdihuje z užitkom po ubijanju - statusni simbol - zbiranje trofej. Začeli smo si postavljati zakone, kasneje z njimi to prepovedali ali vsaj omilili. Slovensko lovstvo je splet dejavnosti: lova, skrbi za divjad, skrbi za okolje, kulture - likovne, glasbene. Danes mleka ne daje več krava, temveč tetrapak v trgovini. Zrezki in drobovina pa so pri mesarju razstavljeni kot čokolada na polici.

### **Lov na polhe - ena izmed tradicionalnih (družabnih) lovskih dejavnosti v našem prostoru**

Letos je bilo teh kočuharjev na Logaškem veliko. V letih, ko bukev bogato obrodi žir, se polhi spomladi pojavijo v velikem številu. Skrinjic - pasti lahko nastavite, kolikor hočete, a preden se lotite lova, morate po brezplačno dovolilnico h gospodarju LD Logatec. (Kjer boste lahko poleg dovolilnice dobili nasvet strokovnega in izkušenega lovca, gospodarja Lovske družine Logatec Vinka Vidmarja). Če tega ne stori-

te, vas bo inšpektor, če vas bo seveda zalotil, oglobil za 420 eur.

Lov na polhe je predstavil že Janez Vajkard Valvasor v svoji Slavi Vojvodine Kranjske v 17. stoletju. (Viri segajo celo v 13. stoletje). Po novi zakonodaji se lov na polha začne 1. oktobra in traja do 30. novembra.

### **Lov na polhe – nekdanja potreba, danes razvedrilo**

Danes lov na polhe ni več potreba, kot je bila nekdanj, ko je nasoljeno polšje meso pomenilo del zimske prehrane, kože in polšja mast pa vir dohodka. Polšja mast od nekdanj velja za odlično domače zdravilo (tekoča tudi pri -30 °C). Z njo so zdravili opekline, površinske rane in različne kožne bolezni, tople polhovke pa še danes grejejo marsikatero glavo. Polhovo olje (mast) se več stoletij uporablja v ljudski lekarni za nego suhe, zahtevne in poškodovane kože na obrazu in telesu. Polhovo meso je zelo hranljivo in bogato z minerali in rudninami. Polha ne ogroža lov, temveč spremembe v njegovem življenjskem okolju, ki mu



**Vrag goni polhe na pašo po Valvasorju**

ne nudi več varnega zatočišča. Najbolj ga ogroža izsekavanje zrelih bukovih gozdov.

Očiščeni polhi so še posebno okusni, če jih spečemo. Pripravimo ga lahko tudi v golažu. Če želimo od polha dobiti mast, maščobo damo v manjšo posodo, v kateri se salo počasi topi na stalni temperaturi. Salo počasi mešamo, dokler ne preide v tekoče stanje. Mast ne sme porumeneti. Postopek

mora biti zelo natančen in počasen. Za pridobitev enega decilitra masti porabimo tri do štiri ure.

Pri lovu na polhe nikakor ne smemo dopustiti, da bi bil zgolj neke vrste zabavljajško znašanje posameznikov nad živalmi in da bi ulovljene polhe po lovu odvrgli med organske odpadke. Priporočljivo je, da ulovljenih polhov ne pobiramo iz pasti vpricho mlajših otrok.

Polharija je bogat del naše kulture. Danes namen polharije ni več uplenjenje polha, marveč ohranjanje tradicije, skupno življenje in povezanost z naravo, predvsem pa je to družaben dogodek, ki med seboj povezuje ljudi. Menim, da moramo polha ohranjati tudi zaradi njegovega pomena v kulturni dediščini.

Divjačinsko meso je nizkokalorično živilo, prepoznano po značilnem aromatičnem okusu in temnejši barvi. Na sestavo mesa uplenjene divjadi vpliva dejstvo, da se div-

jad prosto giblje v svojem naravnem okolju, kjer išče in izkorišča naravne vire za prehrano. Poleg tega da je bogat vir beljakovin, ima nizko vsebnost maščob ter ugodno razmerje omega-6 in omega-3 maščobnimi kislinami. Je tudi bogat vir vitaminov (B3, B12, B1, B6, B2)) ter mineralov (magnezij, železo, cink, selen, fosfor, kalij).

V neki drugi dimenziji in času, ko morda meso ne bo več sestavni del človekove prehrane, bo lovstvo nadaljevalo poslanstvo v ohranjanju živalskih vrst. Poleg kulturne dediščine bo v sožitju z živalskim svetom na podlagi znanstvenih odkritij nadaljevalo svojo poslanstvo. Naloga lovstva bo zagotovo pomoč divjadi. Pod področje lovstva bo moralo preiti splošno naravovarstveno nadzorništvo.

Viri: Delo, objavljeno 24. 10. 2016 11.4; Lovec, CIII. letnik, št. 10/2020, Avtor mag. Štefan Vesel; Wikipedija spletna enciklopedija

*Miro Vučić*

## ČEBELJI PRIDELKI SO POMEMBEN VIR ANTIOKSIDANTOV

**B**olj ko se podajamo v objem hladnih mesecev, letos pa še posebej, pomembnejše je, v kakšni 'formi' stopamo v zimo. Formo vzdržujemo s telesno aktivnostjo, gibanjem na svežem zraku in primerno prehrano. Dodatna pomoč pa so lahko še razni prehranski dodatki. Ampak zakaj bi po njih posegali v trgovinah in drogerijah? Zakaj jih ne bi poiskali pri bližnjem čebelarju?

Čebelji pridelki so bogat vir snovi, ki krepijo telo in bistrijo duha. V tem sestavku so povzete nekatere antioksidativne lastnosti čebeljih pridelkov. Antioksidanti, katerih glavni vir sta sicer sadje in zelenjava, zmanjšujejo tveganje za razvoj rakavih obolenj, ateroskleroze, bolezni srca in ožilja, raznih vnetij in artritisa. Izboljšajo delovanje imunskega sistema in preventivno delujejo pred procesi staranja.

Študije o antioksidativni učinkovitosti cvetnega prahu kažejo na visoko sposobnost »lovljenja« prostih radikalov. Priporočeno je, da uživamo cvetni prah, ki je bil pridelan v okolju, kjer tudi sicer prebivamo. Če kupite svež (zmrznjen) cvetni prah, ga hranite v hladilniku in porabite v roku enega meseca. Sušen zdrži do enega leta, če ga skladiščite v hladnem in temnem prostoru.

Seveda pa sušenje in dolgotrajno skladiščenje vplivata na zmanjšanje njegove antioksidativne učinkovitosti. Cvetni prah je primerno dopolnilo vsakdanji prehrani, zaradi nizke energijske vrednosti pa ga lahko uživajo tudi sladkorni bolniki. Uživamo ga lahko samostojno ali v kombinaciji z drugimi živil.

Propolis vsebuje veliko flavonoidov, ki prispevajo največ k njegovi antioksidativni učinkovitosti. Uporablja se v zrnih ali v prahu in kot sestavina v številnih izdelkih. Najbolj poznan je propolis v alkoholni ali vodni raztopini. Sicer pa ga dodajajo bonbonom, kremam, šamponom, zobnim kremam ... Uporablja se tudi v kombinaciji z drugimi čebeljimi pridelki.

Tudi matični mleček vsebuje antioksidante. Uživamo ga dnevno v dveh obrokih, zjutraj in zvečer pred jedjo. Za odrasle je dnevna količina 250–300 mg.

Med, naravno živilo, v vsakdanji prehrani služi kot dodaten vir antioksidantov, čeprav ne more nadomestiti sadja in zelenjave, ki jih zaužijemo znatno več. Svež med ima podobno antioksidativno učinkovitost kot nekatero sadje in zelenjava. Vsebnost teh sestavin niha glede na botanično in geografsko poreklo medu. Najvišjo antioksidativno učinkovitost ima hojev med, sledi



**Pri nakupu medu v trgovinah bodite pozorni na dodatne označbe o kakovosti in poreklu medu.**

smrekov, gozdni in kostanjev.

Pri nakupu medu v trgovini bodimo pozorni na poreklo in dodatne označbe kakovosti, kot sta zaščitena geografska označba, zaščitena označba porekla ali ekološka pridelava. Z nakupom medu višje kakovosti pridobimo kontrolirano kakovost, znano poreklo in zagotovljeno sledljivost. Lahko pa kupite med pri čebelarju iz vaše bližine, ki ga poznate in mu zaupate, in nenazadnje lahko dobite vpogled v postopke pridelave čebeljih pridelkov.

*Marjan Papež*



## »NOTRANJSKA«: PO PESTREM POLETJU S SMELIMI NAČRTI V JESEN



»Notranjska« v Kutu na Visu, junija 2019. Foto: J. G.

**K**oledarsko leto si pri glasbenikih delita dve sezoni: sklepnih del prejšnje – od novega leta do poletja in uvodnih del nove, od začetka jeseni do izteka leta. »Notranjska«, ustanovljena spomladi 1987 (tako kot MePZ Adoramus in ŽPZ društva invalidov in upokoјencev), letošnjo jesen zato začenja svojo 34. pevsko sezono. Do septembra letos se je ob 22 vajah zgodilo 15 javnih nastopov.

Pretežni del je sodil v tisti del letnega programa, ki ga sofinancira Občina Logatec. Če si dovolimo o dogodkih pisati manj suho poročevalsko, naj zapišemo, da smo varovance Doma Marije in Marte nevsiljivo pritegnili, da so zavzeto prepevali z nami; se na letnem koncertu na pustno soboto med nastopom gostujočih Narodnjakov pustno »okrancjali«, da so poslušalci po tem skorajda podvomili, če smo še isti zbor z isto zborovodkinjo; jo na Gregorjevem semnju urezali kot klobučnjaki – pevci s klobuki in se dostojno predstavili na območni pevski reviji. Kako je bilo na javni vaji v tednu ljubiteljske kulture, ste v Logaških novicah že brali. Pod vtisom ogleda spominske sobe Ladka Korošca v Zagorju smo suvereno zapeli na reviji obrtniških zborov Slovenije, se pošteno potili na jubilejnem, 50. taboru slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični in dodali zborovski delež spominski slovesnosti na Cesarskem Vrhu. Med drugimi nastopi omenimo sodelovanje pri maši in po njej ogled največjega (slovenskega) oltarnega mozaika v Vrhpolju pri Vipavi, ki ga je slikovito predstavil gospod Janez Kržišnik, kronistka pa nas je pogostila ob svojem življenjskem jubileju, in dve prireditvi za oskrbovance domov upokoјencev v Idriji.

Sezono smo sklenili z ekskurzijo in koncertom na Visu: spoznavali bogato otoško zgodovino in floro (cvetica bolhač odganja komarje, so nam povedali), zapeli v podzemnem skrivališču za podmornice (ki menda nikdar ni služilo svojemu namenu, je pa izjemno akustično!) in koncertirali v Kutu za poslušalce, goste restavracije in počitnikarje na zasidranih jahtah ... Bolj seriozno je bilo poletno petje med mašo v ljubljanski stolnici in na slovesnosti po njej, ki sta bili namenjeni spominu na dni osamosvojitvenih spopadov ter čas po njih. Še bolj v poletje se je zajedlo petje pri Nadavški Mariji Snežni. Skladatelj Štefan Mauri je temu romarskemu svetišču nad Kanalom posvetil slovensko mašo, note zanjo pa naklonil našemu zboru. Po koncu smo se srečali z njegovimi bližnjimi, si v Kanalu ogledali galerijo Rika Debenjaka, postali pri spomeniku Valentinu Staniču, se oglasili v cerkvi Marijinega vnebovzjetja, pokukali v klet z zbirko, kjer do pusta in po njem domujejo »liški pustjé« - tradicionalne maske in oblačila za pustne prireditve, v sirarni pokusili to in ono, se sprehodili po ulični razstavi izdelkov tamkajšnjih ustvarjalcev, pogledali proti doprsnemu kipu Marija Kogoja in se zapeljali še v Lig, kraj nad Kanalom z veličastno cerkvijo Marijino Celje. Dol grede smo zapeli še bližnjim ene naših pevk; veliko doživetij za en sam dan!

V jeseni se oglasimo še v Domu starejših Grapovčnik, na Vrhu pripravimo tradicionalno veselo nedeljsko popoldne, se odpravimo v Belo krajino in v Hotedršici počastimo decembrski državni praznik. Dela in veselja je ravno prav za vsakogar, ki mu je prijetno sodelovati v »Notranjski«. Kdor bi ga želel deliti z nami, veselje namreč, dobrodošel.

*Janez Gostiša*



## ZMAGA ŽIVLJENJA – LIKOVNA RAZSTAVA ANDE IN JANEZA OVSCA

**T**oliko sinergije kot je bilo na odprtju razstave zakoncev Ovsec, toliko vzajemnega spoštovanja in ljubezni, v Stekljeni dvorani že dolgo ni bilo. Temu je sledila tudi razporeditev del na razstavnem prostoru: Andini križi si podajajo roko z Janezovo figuraliko, kipijo v veselje neskončnosti, Janezovo cvetje se vzpenja navzgor, k Njemu.



Tudi umetnostna zgodovinarica in likovna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn je opazila, da dela obeh razstavljalcev med seboj komunicirajo, pri čemer ohranjajo vsak



svojo identiteto. Poleg tega je zaznala in pohvalila velik napredek našega umetniškega para.

Na odprtju nas je Urban Brenčič prijetno presenetil z igranjem na didgeridoo in šamanski boben. Omembe vredne so tudi okusne dobrote, tako tiste, ki so bile v kozarčkih in tiste, ki smo jih použili s kozarci.

Kritičarka je uradno odprtje razstave zaključila z besedami: »Vstopite v razstavnii prostor in se naužite likovne lepote.« Hvala Občini Logatec za finančno podporo ter zaposlenim v Večnamenski športni dvorani Logatec.

*Besedilo in foto: Brane Pevec*



## POPRAVEK IN OPRAVIČILO

V oktobrskih Logaških novicah je na strani 16, v intervjuju Veris – znova med nami, pomotoma izpadel uvod, ki ga zaradi boljšega razumevanja nadaljnjega besedila objavljamo naknadno z opravičilom avtorju in intervjuvancu.

Po osmih letih premora je na duri logaškega poletnega utripa spet potrkal Veris, seveda, novi Veris. Prejšnji Veris, ki ga je med leti 2001-2012 pripravljala logaška glasbena šola z ravnateljem Matjažem Albrehtom, je odmevno poživiljal logaško kulturo začetkoma vseh enajstih let. Festival je privabljal poslušalstvo s prepletanjem tehtnih koncertnih vsebin, ki so jih ponujali domači in gostujoči glasbeniki, tudi iz zamejstva. Ponovni festival Veris pripravlja spet domača glasbena šola, to pot z ravnateljem Primožem Malavašičem in s častnim pokroviteljstvom župana Berta Menarda. O novi viziji glasbenega festivala je stekla beseda z Levom Pupisom, enim vodilnih slovenskih klasičnih saksofonistov, ki je študiral na Dunaju, v Parizu in Ljubljani, kjer je zaposlen na Konservatoriju za glasbo in balet.

*Uredništvo*



## ENKRAT TABORNIK, VEDNO TABORNIK

» **T**abornik si? Potem zagotovo znaš zakuriti ogenj in obvladaš vozle!« Vsekakor večina ljudi ob omembi taborništva najprej pomisli na bivanje v naravi in s tem povezane veščine. Vendar pa je taborništvo mnogo več. Taborništvo je način življenja.

Taborništvo dopolnjuje sistem formalnega izobraževanja, saj nagrajuje želje in potrebe, ki jih mladi drugje težje izpolnijo. Mlad tabornik se razvija v stiku z naravo, s sovrstniki in s samim seboj. Glede na stopnjo razvoja se način učenja razlikuje v različnih starostnih obdobjih. Medtem ko se najmlajši učijo skozi igro, postane taborništvo proti koncu osnovne šole dogodivščina, pri kateri se stekajo prijateljstva, ki pogosto trajajo celo življenje. S prestopom iz osnovne v srednjo šolo začnejo mladostniki prevzemati vse več odgovornosti, aktivno se vključujejo v lokalno okolje, odprejo pa se tudi mnoge možnosti mednarodnega udejstvovanja. V nadaljevanju postane taborništvo izkušnja, ki lahko pomaga tako na karierni poti kot na vseh drugih področjih življenja, saj taborništvo ustvari samostojne, samozavestne in angažirane posameznike, ki jih ni strah kateregakoli izziva.

Poslanstvu taborništva sledimo tudi logaški taborniki. Društvo Rod Srnjak je bilo ob ustanovitvi leta 1993 poimenovano po vrhu Srnjak, ki je z 919 m najvišji vrh v logaški občini. Tako že skoraj 30 let soustvarjamo lokalno okolje in priskočimo na pomoč ob krizah, kot sta bili žledolom ali begunska kriza, saj smo tudi del civilne zaščite. Naša srečanja potekajo na taborniški koči na Naklu, ki jo starejše generacije poznajo kot gostilno, v katero so,



kot pripovedujejo, pogosto zahajali. Odkar smo Naklo pod svoje okrilje vzeli taborniki, je to postalo drugi dom več generacijam, ki so tam preživele otroška in mladostniška leta.

Če bi se tudi ti rad preizkusil v postavljanju ognja in ugotovil, zakaj je šotor včasih še boljši kot domača postelja, se pridruži logaškemu tabornikom. Se vidimo na Naklu!

Tia Ema Mlakar, starešina (068 174 300)  
Nina Zidarič, načelnica (030 306 288)  
e-pošta: rodsrnjaklogatec@gmail.com

*Julija R. Kelečevič*

## STEG ZVEDAVI POLH

**S**kvati v Logatcu smo s svojim delovanjem pričeli 1. maja 1994, ko smo ustanovili vse tri veje v stegu, torej krdelo, četo in klan. Samo zanimanje za skavte pa sega že v leto prej, ko so se pričeli usposabljeni prvi voditelji. Prve obljube smo imeli 11. 12. 1994 Takrat je dalo obljubo 45 skavtov.

Steg se uradno imenuje steg Zvedavi polh, Logatec 1. Naše ime (Zvedavi Polh) pove, da smo radovedni, željni novega znanja in nas zanima vse, kar se dogaja okoli nas in kar je nenavadnega. Kadar izvidnik odkrije kaj novega, se počuti kot prvi človek, ki je stopil na Luno in ta občutek je tisto, kar nas sili, da smo radovedni. Polh pa označuje naše lastnosti, ki si jih želimo pridobiti kot skavti.

Naše geslo je: "Bodi mlad in radoveden in življenje ne bo pobegnilo pred teboj!"

### Rutica

Skavtska rutica je gotovo eden najopaznejših znamenj, po katerih spoznaš, da je nekdo skavt. Vsakdo, ki hodi na skavtska srečanja, opazi, kako so skavtske rutice pisane in da ima vsak steg svojo kombinacijo barv.

Naša rutica je sestavljena iz dveh barv. Osnovna je modra, na njej pa je svetlovijoličen trak. Ker pa imajo barve svoj pomen, le-tega nosijo tudi rutice. MODRA je barva globokega ledu, povezana je z duhovno zbranostjo in notranjim zadovoljstvom. Simbolično modra barva ponazarja modrost, neskončnost in nesmrtnost. Modra je Marijina barva in izraža odtujitev od vrednot tega sveta in dviganje osvobodene duše proti Bogu in modremu nebu. VIJOLIČNA je mešanica rdeče in modre, zato se nanjo navezujejo predstave sijaja in dostojanstva. Njen značaj je vzvišen in vladarski. Je barva skrivnosti, je Kristusova barva, ki je v trenutku izpolnjene žrtve popolnoma združil v sebi Človeka, sina Zemlje, z nebesnim Duhom. Na kratko bi lahko rekli, da naša rutica pomeni zavezanost med nebom in zemljo.



## Novo na mladinski sceni

Kljub trenutnim razmeram se na mladinski sceni v Logatcu dogajajo premiki v pravi smeri. V preteklem mesecu se je občina kadorovsko okrepila z gospodom Sebastjanom Cvetrežnikom, ki bo poleg kulture in turizma nudil zelo potrebno podporo tudi mladinskemu sektorju. Na podlagi ukrepov strategije za mlade 2020-2024, ki je bila sprejeta v letošnjem letu, je v kratkem pričakovati določene pravilnike, ki bodo mladim posredno omogočali lažji nakup stanovanja, dodatno nagrajevanje za izjemne dosežke ... Seveda pa vas bomo o vsem obveščali tako preko tiskanih medijev kakor tudi preko družbenih omrežij.

*Klemen Stoševski*

## SPOZNAJ? VARUJ! OHRANI.

... je letošnja tema projekta DEKD (Dnevi evropske kulturne dediščine), v katerega je že vrsto let vključena tudi naša šola, OŠ Tabor Logatec. Namen projekta je kulturno dediščino vključiti tudi v šolski vsakdanjik in vseživljenjsko izobraževanje. Le tako lahko narmreč dediščino zavarujemo in jo ohranimo za zanamce.

Ker se ustvarjalcem projekta (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije) zdi pomembno, da je dediščina kraja predstavljena skozi zgodbe, smo se tudi v 4. razredu odločili za tak način. Naš kulturni dan smo poimenovali kar Zgodbe Logatca. Učenci so najprej skozi zanimive zgodbe spoznali kraje logaške občine, nato pa smo se podali na raziskovanje dediščine v Gor-

njem Logatcu. Učenci so bili še posebej motivirani za odkrivanje sledi naših prednikov, ker je bil koncept kulturnega dne zanje zanimiv.

Pri pouku smo prebrali knjigo Deček Brin na domačem kolišču (izbrana knjiga za Cankarjevo tekmovanje) in izvedeli veliko novega o življenju nekoč na Ljubljanskem barju. Koncept kulturnega dne je bil zasnovan tako, da so učenci primerjali življenje dečka Brina z življenjem naših prednikov v Logatcu. Otroci so izpolnjevali knjižice, ki sva jih z učiteljico Andrejo Kržišnik pripravili v ta namen. Ogleдали smo si veliko primerov kulturne, pa tudi naravne dediščine. Vsako točko ogleda sva popestrili z dejavnostjo, po kateri si bodo otroci primer dediščine še bolj zapomnili. Na hribu



Otroci ustvarili čudovite izdelke  
(Foto: Nataša V.)



Tudi kozolci so naša kulturna dediščina (Foto: Andreja K.)

Velike bukve so merili obseg bukev, pri kozolcu topjarju na Režiški cesti so pojedli bonbon, ki se je topil v ustih. Najbolj pa so uživali v izkazovanju skupinske ustvarjalnosti, ko so iz naravnih materialov in vrvice izdelali plovila in ugotavljali, da jih bo potok Logaščica najverjetneje odnesel vse do ponora Jačke (naravni pojav v Dolnjem Logatcu) od tam pa v temno podzemlje Krasa, ki je omenjeno tudi v zgodbi o Brinu.

Čeprav se že leta sprehajamo po Logatcu, vedno odkrijemo še kaj novega, zanimivega in lepega. Sprehodite se po domačem kraju tudi vi in opazujte, kaj vse so nam zapustili predniki. Bodimo ponosni na kulturno dediščino.

*Nataša Vidmar*



## TABOR POGUMNIH

Osnovna šola Tabor Logatec sodeluje v projektu POGUM kot razvojna osnovna šola. Omenjeni projekt krepi kompetenco podjetnosti in spodbuja prožno prehajanje med izobraževanjem in okoljem v osnovnih šolah. V šolskem letu 2020/2021 smo se na šoli odločili, da bomo večji poudarek namenili spodbujanju kompetence ustvarjalnosti in sodelovanja (to sta dve od petnajstih kompetenc podjetnosti). V sklopu projekta je od 18. 9. do 20. 9. 2020 na Podružnični osnovni šoli Rovtarske Žibrše potekal tabor POGUMnih z naslovom Ustvarjalnost v naravi. Zaradi ukrepov za zajezitev okužbe s covid-19 se je letos lahko tabora udeležilo le 15 učencev 5. in 6. razreda.

V petek, 18. 9. 2020, so učenci po prihodu in nastanitvi na bližnjem travniku pripravili taborni ogenj in ob njem v skupinah sestavili himno. Ob poti proti šoli jih je v mraku pričakala prava čarovnica s pravo čarovniško nalogo. Učenci so morali po skupinah namreč pripraviti dramsko igro in jo nato tudi zaigrati. Ob tem so spoznivali, kako napisati scenariji in kako to s pomočjo rekvizitov (izdelali so jih sami) tudi zaigrati.

Naslednji dan so učenci v skupinah dobili skrivno nalogo. Odpravili so se na učni sprehod, kjer so morali opazovati naravo in najti prave plodove, rastline in poiskati določene živali. Pot jih je pripeljala do domačije Pivkovič, kjer jim je gospodarica z veseljem razkazala in predstavila staro kmečko orodje in jim prijazno odgovorila na vsa




*Hrenovke in penice so zakon.*

njihova vprašanja. Po odličnem kosilu na turistični kmetiji »Šinkovc« so odšli nazaj proti šoli. Tam pa se je okolica spremenila v pravo ustvarjalnico. Učenci so najprej iz nabranega naravnega materiala izdelali žival in potem izmed izdelkov določili najboljšega. Potem so s pantomimo prikazali svojo skrivno nalogo (staro orodje), ostale skupine pa so ugibale, za katero orodje gre. Ko so to odkrili, je morala vsaka skupina staremu orodju dati novo uporabno vrednost. Iz predmeta so morali narediti nekaj, kar bi lahko uporabili danes ali morda nekoč v prihodnosti. Učenci so po začetnem presenečenju izdelali odlične nove stvari, ki so jih potem morali tudi predstaviti. Tako so nastali ura, letéči čevlji, krtača, ogrlica in pripomoček za beljenje. Sledila je večerja, ki so jo za učence pripravili in pripeljali iz bližnje gostilne Tavžentroža. Dan se je zaključil z izdelovanjem naravnega mila in peko penic ob tabornem ognju. Pred spanjem so učenci vsak večer poslušali eno pravljico, ki jim jo je prebrala ena izmed učiteljic. V nedeljo so učenci pospravili in pripravili predstavitev za starše. Ker se je vsak udeleženelec na taboru POGUMnih izkazal na nekem področju, je ob zaključku sleherni prejel tudi posebno priznanje.

Učenci so na taboru uživali in poleg ustvarjalnosti ter sodelovanja, ki sta po kriterijih iz Okvirja podjetnostne kompetence dosegala drugo stopnjo na obeh področjih, razvijali tudi druge kompetence podjetnosti (odkivanje priložnosti, vrednotenje zamisli, etično in trajnostno razmišljanje, samozavedanje in samoučinkovitost, motiviranost in vztrajnost, vključevanje virov, prevzemanje pobude, načrtovanje in upravljanje, obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganj ter izkustveno učenje).

Poleg motiviranih, radoživih in ustvarjalnih učencev pa tabora POGUMnih ne bi bilo brez požrtvovalnih in ustvarjalnih učiteljic Antonije Baznik, Barbare Facija, Andreje Kržišnik in Nataše Vidmar, ki so skupaj z vodjo projekta POGUM pripravile in izpeljale tabor POGUMnih. Ob tem pa gre zahvala tudi Anici Žakelj in ravnateljici Miši Stržinar, ki je podprla idejo o taboru in izpeljavo v tem posebnem času.

*Andreja Dodič, vodja projekta POGUM  
Foto: Nataša Vidmar*



**Si že videl nočno nebo, polno zvezd?  
Si si kdaj že skuhal kosilo v naravi  
in zakuril ogenj?  
Bi rad postal del velike skavtske družine?**

Vse to in še veliko drugih dogodivščin  
te čaka v Logatcu z naravo in Bogom.

Vabljeni vsi, da se nam pridružite  
in nam pomagate pri ustvarjanju novih spominov.  
Piši nam in se prijavi na:  
**[steg.logatec1@gmail.com](mailto:steg.logatec1@gmail.com)**

**VESELI TE BOMO**

Bobri: 6-7 let  
Volčiči in volkuljice: 8-10 let  
Izvidniki in vodnice: 11-15 let  
Popotniki in popotnice: 16-21 let

**Če prideš, nič ne izgubiš. Le veliko prijateljev pridobiš!!**





## ARHITEKT JOŽE PLEČNIK NA LOGAŠKEM (12)

### Kapela Srca Jezusovega v Mariboru

V začetku leta je javnost razburila novica, da bodo jezuitsko hišo s kapelo *Srca Jezusovega* v Mariboru porušili. Kapela je edina Plečnikova stvaritev v mestu. Tudi na Mestni občini Maribor so prepričani, da ima ta kapela za mesto izjemno vrednost, saj je to edino tukajšnje Plečnikovo delo. »(...) zato tale kapelica, tale interier predstavlja imanentno vrednost oziroma kvaliteto za mesto,« opozarja Gregor Reichenberg, podžupan Mestne občine Maribor, sicer arhitekt. Zahvalna sv. maša pred zaprtjem oz. prestavitvijo kapele na ustrezno drugo mesto je bila 24. 2. 2020.

Jezuiti so prišli v Maribor 10. okt. 1757 in ostali do leta 1773, ko je bila Družba Jezusova (jezuitski red) ukinjena s papeško bulo (odlokom) papeža Klementa XIV. Dominus ac Redemptor Noster 21. jul. 1773. Cesarica Marija Terezija se je s svojim dekretom septembra istega leta pridružila drugim evropskim državam, ki so si ravno tako prisvojile premoženje in ustanove jezuitskega reda. Preseneča dejstvo, da so v nekatoliških deželah jezuitom dovolili obstanek (npr. v Rusiji in Prusiji), kar je pripomoglo, da je že v naslednji generaciji red lahko oživil delovanje po vsem svetu. Papež Pij VII. je 7. avgusta 1814 ponovno vzpostavil jezuitski red. L. 1898 je *Prva mariborska gradbena zadruga (I. Marburger Bau-Genossenschaft)* dala zgraditi dvonadstropno stavbo v okrožju Magdalena ob južni železnici. Izvajalec gradbenih del je bilo podjetje mariborskega mojstra Franza Derwuscheka. 1927. je bila lastnik stavbe Spodnještajerska posojilnica. Njen direktor, msgr. Anton Jerovšek, je (menda po zaobljubi) pod zelo ugodnimi pogoji izročil dvonadstropno hišo z velikim vrtom (na današnji Ljubljanski ul. 13) jezuitom, ki so l. 1932 znova začeli delovati v Mariboru. Pater Tomc je k projektu preureditve stavbenega kompleksa povabil arhitekta Plečnika, saj sta že prej sodelovala. Plečnik je hišo preuredil v rezidenco in v pritličju uredil kapelo *Srca Jezusovega*. Sočasno s kapelo naj bi stavbi na vrtu dodal prizidek za *Dom za zaprte duhovne vaje* z manjšo kapelo, nad vhodom v hišo pa postavil nadstrešek in podstrešno okno z zvonom. Istega leta so po Plečnikovem načrtu jezuiti na pokopališču na Pobrežju uredili grobnico za svoje pokojne. Pod vodstvom očeta Franca Tomca so jezuiti stavbo preuredili v samostan *Dom Presvetega Srca*. Kapela *Srca Jezusovega* je bila posvečena na praznik Kristusa Kralja v nedeljo, **30. oktobra 1932**, le dan pred smrtjo donatorja msgr. Jerovška. **Posvetitvi sta prisostvovala tudi arhitekt**



Kapela Jezusovega Srca, Maribor. Foto: Andrej Korenč

Plečnik in logaški mizarski mojster Lovrencij Grom, vodja mizarskih del tovarne pohištva Javor iz Logatca, ki je kapelico opremljala po Plečnikovih načrtih. Načrte za celostno ureditev samostanskega kompleksa z novo cerkvijo je l. 1932 narisal arhitekt Maks Czeike, l. 1934 pa še Danilo Fürst iz Maribora (»Diplomiral sem jeseni 1934: najprej iz arhitekture pri prof. Plečniku s projektno nalogo »Cerkev Srca Jezusovega v Mariboru« (...)«, v: Štefančič, Marcel: Kolumb iz Plečnikove šole, Logaške novice, št. 8-9 (16. sep. 2004), str. 27-30, na dLib.si), a niso bili realizirani. V »Domu« so jezuiti takoj po vselitvi ustanovili kongregaciji za gimnazijce in gospe. 19. aprila 1941 so Nemci jezuite zaprli, stavbo pa je dobila nacistična mladinska organizacija Hitlerjugend (»Hitlerjeva mladina«), ki je v kapeli uredila dvorano »in Hitlerjeva slika je zamenjala ono Srca Jezusovega«. Poleg tega je bilo tam še skladišče orožja, skratka, vojašnica. Gospe kongreganistkinje so še pravočasno rešile inventar kapele in ga prenesle v mariborsko škofijo. Med vojno je med zavezniškim bombardiranjem bližnje železnice na samostanski vrt padla bomba in uničila *Dom za zaprte duhovne vaje*, delno pa hudo poškodovala tudi glavno stavbo. Povojna obnova je žal povsem ogolila zunanjsčino stavbe.

(se nadaljuje)

Gvido Komar

## POPRAVEK

Pri objavi članka Arhitekt Jože Plečnik na Logaškem (11): **Resnična Plečnikova rojstna hiša (2)** v Logaških novicah št. 10 (okt. 2020) na str. 21 sem pozabil navesti pravilne podnapise fotografij ter avtorstva. Fotografija levo zgoraj: **Pogled iz trgovine id: doma na Gregorčičevi ulici 9** (foto: Gvido Komar) - s pribl. istega mesta kot fotografija desno spodaj, **Rušenje Plečnikove rojstne hiše**, katere avtor je Lojze Gostiša l. 1965 (Vir: Rokopisna zbirka NUK). Za fotografijo levo spodaj **Rušenje Plečnikove rojstne hiše** je navedeni vir točen. Fotografija desno spodaj ("rušenje 1965") in fotografija levo zgoraj ("trgovina id:doma" 2020) bi morali stati skupaj zaradi enake pozicije posnetka. Za napako se opravičujem.

Gvido Komar



## PODJETNIŠTVO: UKREPI ZA BLAŽITEV POSLEDIC KORONAKRIZE

**V**Uradnem listu št. 152/2020 je bil objavljen ZZUOOP – tako imenovani protikoronski paket PKP5 za pomoč gospodarstvu v jesenskem valu epidemije. Velja od 24. 10. 2020 dalje. Podaljšujejo in uvajajo se novi ukrepi, nekateri veljajo še iz prejšnjih paketov pomoči, odprti pa so tudi razpisi, prek katerih lahko podjetja in samostojni podjetniki dobijo različne oblike spodbud. Katere ukrepe zakon prinaša?

### Delno povračilo nadomestila plač za čakanje na delo

Veljavnost ukrepa od 1. 10. do 31. 12. 2020 (z možnostjo podaljšanja do 30. 6. 2021). Do pomoči so upravičeni tisti delodajalci, ki jim bodo po njihovi oceni prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 20 % glede na leto 2019. Če pogoji ob predložitvi letnih poročil za leto 2020 ne bodo doseženi, upravičenec vrne prejeta sredstva na podlagi ukrepa. Nadomestilo plače delavcem znaša 80 % osnove, vendar ne manj kot znaša minimalna plača. Delodajalec pa je upravičen do delnega povračila v višini 80 % izplačanega nadomestila plače in ne več kot 892,50 eur (bruto I). Postopek uveljavljanja povračila poteka prek oddaje vloge na ZRSZ (v 8 dneh od napotitve na čakanje).

### Subvencija za skrajšani polni delovni čas

Gre za ukrep iz tretjega protikoronskega paketa (zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 – ZIUOPE), ki pa velja do 31. decembra. Delodajalec lahko uveljavlja delno subvencioniranje skrajšanja polnega delovnega časa za zaposlene, s katerimi ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za polni delovni čas in jim je odredil delo s skrajšanim delovnim časom, in sicer vse do 31. decembra 2020. Shema predvideva, da so subvencije za zaposlene fiksne, subvencija za zaposlenega mesečno znaša od 112 do 448 evrov, odvisno od tega, koliko ur na teden dela.

### Povračilo nadomestila za višjo silo – karantena ali varstvo otrok

Veljavnost ukrepa odredjena karantena ter višja sila od 1. 10. 2020 – 31. 12. 2020 (z možnostjo podaljšanja za 6 mesecev). Delodajalci bodo lahko uveljavljali pravico do povračila izplačanih nadomestil za čas odredjene karantene za delavce, ki jim ne bodo mogli organizirati dela na domu in za delavce, ki ne bodo mogli opravljati dela zaradi višje sile, ki je posledica obveznosti varstva otrok zaradi odredjene karantene ali druge zunanje objektivne okoliščine nezmožnosti obiskovanja vrta ali šole. Za otroka se šteje otroke do vključno 5. razreda osnovne šole. Višina nadomestila plače v primeru višje sile znaša 80 % povprečne mesečne plače delavca za polni delovni čas, v primeru nadomestila plače zaradi odredjene karantene pa je odvisna od vzroka za izdajo odločbe o karanteni in znaša: 100 % nadomestilo plače pripada delavcu, ki mu je odredjena karantena zaradi stika z okuženo osebo na delovnem mestu; 80 % povprečne mesečne plače pripada delavcu, ki je

odločbo o karanteni prejel ob prihodu v Slovenijo, ob njegovem odhodu pa se je bila ta država na zelenem ali oranžnem seznamu ter delavcu, ki mu je bila odredjena karantena zaradi stika z okuženo osebo izven opravljanja dela. Obstajajo pa tudi primeri, ko delavec dobi 50 % oziroma 0 % nadomestila plače, slednje velja v primeru, ko je odšel v državo na rdečem seznamu in ne uveljavlja izjem (npr. smrt zakonca ali zunajzakonskega partnerja, rojstvo otroka ...).

### Povračilo nadomestila za kratkotrajno bolniško odsotnost

Po novem je lahko zaposleni odsoten z dela zaradi bolezni brez potrjena o upravičeni zadržanosti od dela, ki ga izda izbrani osebni zdravnik, do tri zaporedne delovne dni v kosu, in sicer največ enkrat v posameznem koledarskem letu. Kratkotrajno bolniško odsotnost delodajalcu plača ZZZS. Ukrep, ki ga določa PKP 5, velja do 31. decembra 2020, vlada pa ga lahko podaljša še za šest mesecev, torej do konca junija 2021.

### Plačilo testa za korono ni več boniteta

Ne glede na zakon o dohodnini se plačilo delodajalca za testiranje delojemalcev na koronavirus, na katero jih napoti delodajalec, ne šteje več za boniteto vsaj do 30. junija 2021, ukrep se lahko podaljša še za šest mesecev.

### Odlog plačila posojila

Podjetja imajo še vedno možnost, da zaprosijo banko ali sklad, pri katerem imajo najeto posojilo, za odlog plačila. Gre za ukrep, ki je bil sprejet v prvem svežnju pomoči. Skrajni rok za oddajo vloge je šest mesecev po datumu preklica epidemije – epidemija je bila preklicana 31. maja, tako da je mogoče vlogo oddati do konca novembra.

### Državna jamstva za likvidnostna posojila podjetij

Država je sprejela jamstveno shemo za omogočanje likvidnosti v podjetjih. Višina posameznega poročstva je največ 70 % glavnice posojila za velika podjetja in 80 % glavnice za mikro, mala ali srednja podjetja. Višina posojila je največ 10 % prihodkov v letu 2019 in ne več od letnih stroškov dela. Pogodba za posojilo mora biti po novem sklenjena do 31. junija 2021. Rok za odplačilo posojila je največ pet let.

## SAMOZAPOSLjeni

### Temeljni dohodek za samozaposlene

Veljavnost ukrepa je od 1. 10. do 31. 12. 2020 (z možnostjo podaljšanja za 6 mesecev)

Upravičeni so tisti samozaposleni, ki so bili registrirani za opravljanje dejavnosti najmanj od 1. 9. 2020 do uveljavitve zakona



in dejavnosti zaradi posledic epidemije ne more opravljati ali jo opravlja v bistveno zmanjšanem obsegu tudi po zaključku epidemije covid-19 in sicer

- samozaposlen (zavarovalna osnova 005),
- družbenik ali delničar gospodarske družbe, ustanovitelj zadruga ali zavoda, ki je poslovodna oseba
- kmet (zavarovan po 17. členu ali 25/5 ZPIZ-2)

Status	Temeljni dohodek
polno zavarovan, ki ne zaposluje	DA
polno zavarovan, ki zaposluje	DA
<i>delno zavarovan</i>	
- delni upokojenec	DA (sorazmerno)
- delno zaposlen	DA (sorazmerno)
- starševsko varstvo	DA
- popoldanski s.p.	NE

Do pomoči so upravičeni tisti, ki jim bodo prihodki v letu 2020 zaradi epidemije upadli za več kot 20 % glede na leto 2019. Če pogoj iz tega odstavka ni dosežen, mora upravičenec vrniti celotno pomoč.

Izredna pomoč znaša 1.100 EUR/mesec, 700 EUR/mesec za samozaposlene v kulturi in 940 EUR/mesec za kmete. Temeljni dohodek je oproščen plačila vseh davkov in prispevkov (izvzema se iz davčne osnove).

Postopek se uredi z oddajo vloge preko e-Davkov

TD za mesec	predložitev izjave	nakazilo
Oktober	do 31. 10. 2020	10. 11. 2020
November	do 30. 11. 2020	10. 12. 2020
December	do 31. 12. 2020	10. 1. 2021

Če upravičenec poda izjavo za več mesecev skupaj, se mu nakaže seštevek mesečnih temeljnih dohodkov za posamezne mesece.

## Ugodna posojila

Prek Slovenskega podjetniškega sklada so razpisana mikroposojila od pet do 25 tisoč evrov, s posojilom lahko podjetje krije do sto odstotkov vseh upravičenih stroškov projekta. Ti so npr. za nakup nove opreme, stroške materiala in trgovskega blaga, stroške storitev, stroški dela. Rok vračila posojila je od dveh do pet let, moratorij na odplačilo glavnice pa lahko traja od enega do šest mesecev z možnostjo podaljšanja do največ polovice dobe ročnosti posojila. Prek SID banke je na voljo več možnosti za neposredno financiranje za podjetja, ki jim je izbruh epidemije covid-19 prekrizal letošnje poslovne načrte. Tako je, denimo, mogoče najeti posojilo od sto tisoč evrov tudi za kritje stroškov in povračila stroškov v zvezi z opravljanjem dela. Za podjetja iz sektorja turizma in gostinstva je na voljo posebna posojilna linija.

## Pomoč podjetjem v gostinstvu in turizmu

SPIRIT Slovenija bo v kratkem objavil javni poziv za sofinanciranje obratovalnih stroškov podjetij v gostinstvu in turizmu v času epidemije covid-19. Na voljo bo 10 milijonov evrov, posamezno podjetje pa bo lahko prejelo največ do 9.999,00 evrov pomoči v obliki pavšalnega zneska, ki se bo določil za vsak posamezni primer. Namen javnega poziva bo sofinanciranje obratovalnih stroškov, ki so nastali zaradi izpada prihodkov kot posledice epidemije covid-19. Podjetja v turističnem in gostinskem sektorju zaradi zunanjih objektivnih okoliščin in ukrepov proti širjenju bolezni niso mogla opravljati dejavnosti, medtem ko so določeni nujni stroški za ohranjanje podjetij v minimalni kondiciji nastajali. Cilj javnega poziva je ohranitev dejavnosti in delovnih mest v gostinstvu in turizmu, lažji ponovni zagon dejavnosti po sprostitvi ukrepov zaradi epidemije. Upravičeni stroški (obratovni stroški) se bodo sofinancirali v obliki pavšalnega zneska, ki znaša 16,5 % od celotnih odhodkov, zmanjšanih za stroške dela v letu 2019, vendar do največ 9.999,00 EUR.

## Dežurstvo na logaški obrtni zbornici

Za vsa pojasnila in dodatne informacije glede državnih ukrepov za pomoč gospodarstvu so logaškim podjetnikom, podjetjem in obrtnikom na voljo na Območni obrtno-podjetniški zbornici Logatec na dežurni številki 051 651 538 ter e-naslovu [info@ooz-logatec.si](mailto:info@ooz-logatec.si).

*Dejan Šraml*

## STORITVE ZA OSEBNA IN TOVORNA VOZILA TER GRADBENO IN KMETIJSKO MEHANIZACIJO

- VULKANIZERSKE STORITVE
- POPRAVILA IN VZDRŽEVANJE
- SERVIS

**TIGRAD, gradnje, avtoprevoznitvo in gradbena mehanizacija d.o.o.**

Tovarniška cesta 36, 1370 LOGATEC, [www.tigrad.si](http://www.tigrad.si)

GSM: 041 435-086, 041 613-812

e-mail: [ivan@tigrad.si](mailto:ivan@tigrad.si), [info@tigrad.si](mailto:info@tigrad.si)

ZAŽELJENA SO PREDHODNA NAROČILA



Območna obrtno-podjetniška zbornica Logatec vabi na usposabljanje voznikov za prevoz potnikov in blaga v cestnem prometu, po programu za leto 2021, za potrebe podaljšanja veljavnosti "kode 95" v soboto, 19. 12., ob 7. uri zjutraj, letos v Narodnem domu Logatec.

Obvezne predhodne prijave:  
[info@ooz-logatec.si](mailto:info@ooz-logatec.si), 051 651 538



## LOGAŠKI ODBOJKARICI V EVROPSKEM VRHU

V prostorih Občine Logatec je mladima odbojkaricama Asji Šen in Iri Kadunc za nedavni uspeh na Evropskem prvenstvu v odbojki do 18 let, osvojili sta odlično 5. mesto, čestital župan Berto Menard. Za trdo delo se je zahvali tudi trenerju Saši Đuriću ter predsednici Odbojcarskega kluba Logatec Danijeli Jekić Borković.

Sezona 2020 beach volleyja (odbojke na mivki) se je za mladi Logatčanki Asjo Šen in Iro Kadunc, članici OK Logatec, končala zelo uspešno. Poleti sta se na štirih turnirjih U 18 in U20 uvrstili v finale. Dvakrat sta zmagali in dvakrat osvojili 2. mesto ter si s tem priurili dve finali (U18 in U20) na Kongresnem Trgu v Ljubljani. Na turnirju v Ljubljani sta v kategoriji U18 postale državni prvakinja, v kategoriji U20 pa podprvakinja. Zaradi dobrih rezultatov sta postale reprezentantki Republike Slovenije v beach volleyju in nastopili na evropskem prvenstvu U18 v Izmirju v Turčiji, kjer sta osvojili odlično 5. mesto v Evropi in res je samo malo manjkalo do medalje, vsekakor



pa je to najvišja slovenska ženska uvrstitev v beach volleyju na evropskih prvenstvih vseh časov. Prav tako sta dosegli 5. mesto na članskem državnem prvenstvu.

Asja in Ira sta hvaležni trenerjema Sašu Đuriću in Marku Stojanoviću ter selektorju Jasminu Čuturiću za odlično delo, ki so ga skupaj opravili kot Ira&Asja beach volley team in team Slovenija.

*Bojan Kadunc  
Foto: arhiv občine*



## ZAKAJ JE PRAVILNA TELESNA DRŽA POMEMBNA?

### 3. del

Tokrat z vami delim nekaj uporabnih nasvetov za boljšo držo in bolj zdravo hrbtenico:

- vstajajte in lezite preko boka (na posteljico, sedežno ...)
- imejte vzravnano držo pri vstajanju iz avta
- umivajte si zobe v pokončni drži
- obuvajte nogavice z vzravnano držo
- imejte pokončno držo v sedečem položaju z ledveno podporo
- pazite na škodljive rotacije v hrbtenici (npr. zasuki v pisarni)
- pazljivi bodite na nenadzorovano upogibanje hrbtenice (pometanje, pomivanje ...)
- pravilno dvigujte bremena

Zaradi vsakdanje drže, predvsem pri lju-deh, ki veliko sedijo, priporočam raztezanje prednjih mišic in krepitev zadnjih mišic ramenskega obroča. Priporočam vaji, ki ju lahko vidite na fotografijah.

Na prvi fotografiji prikazujem razteg prsnih mišic.

Postavite se ob steno, eno roko pravokotno pokrčeno postavite ob steno, stopite z nogo, ki je ob steni naprej tako, da pustite komolec malenkost zadaj. Obrnete se stran od stene. Zadržite 30 sekund na eni in nato še na drugi strani.

Na drugi fotografiji prikazujem vajo za krepitev zadnjih mišic ramenskega obroča. Vajo lahko izvajate z elastiko ali brez nje. Roki iztegnete v predročje in primaknete skupaj lopatici (kot bi z lopatkami želeli stisniti svinčnik) ter zadržite tri sekunde in nato popustite, lopatki vrnete v začetni položaj, ponovite desetkrat. Pazljivi bodite, da pri vaji potiskate ramena in lopatice navzdol in ves čas ohranjate čvrst trup.

Moj nasvet je, da se poskušate čim večkrat na dan spomniti in narediti kakšno vajo in popraviti svojo držo, saj boste tako poskr-



beli, da boste imeli manj težav z bolečinami v hrbtu.

S KinMet ekipo si želimo poskrbeti, da boste tudi v času zaprtih telovadnic aktivni, zato vas lepo vabimo k online vadbenim programom.

*Metka Marinč, dipl.kin., KinMet*



## LOGAŠKI TEKAČI NA SMUČEH ČAKAJO SNEG, A MEDTEM NE STRELJAJO KOZLOV

**K**do ne pozna Tekoško-smučarskega kluba Logatec, kluba, ki s številnimi najvišjimi dosežki na državnih in mednarodnih tekmah sodi med najuspešnejše logaške klube in je po rezultatih drugi najboljši klub v Sloveniji? Vajeti v rokah že leta drži predsednica kluba Sonja Vidonja, trenersko funkcijo opravljajo Matej Šimenc, Lucijan Nagode, Uroš Godina in Matic Slabe, s klubom pa tesno sodelujejo tudi starši mladih tekačev. Zaradi dobrega vodstva, odlične organizacije in sodelovanja vseh dejavnikov tekmovalci posegajo po najvišjih mestih. In kar je še pomembnejše – otroci so izredno motivirani, želijo si na treninge in tekme, zanje vreme nikoli ni ovira.



V klub vpisujemo otroke od 6. leta dalje. Razdeljeni so v tri starostne skupine. Najmlajši obiskujejo treninge dvakrat tedensko, starejši večkrat. Strokovno usposobljeni trenerji skrbijo za kondicijsko pripravljenost otrok na različne načine, predvsem pa skozi igro. V času, ko čakamo na sneg, rolamo in rolkamo, tečemo in se udeležujemo tekaških prireditev, hribolezimo, plavamo, kolesarimo, premagujemo poligone, se pomerimo v različnih moštvenih igrah, se družimo na pripravah in pogozdovanjih. Skratka, tek na smučeh je mnogo več kot to. Lahko bi rekli, da je TSK Logatec mozaik različnih športov. Še posebej pa je treba poudariti, da otroci na treningih večino časa preživijo zunaj, v naravi na svežem zraku, v vsakem vremenu. Poleg vseh gibalnih in drugih telesnih sposobnosti, ki jih pri nas razvijajo z različnimi aktivnostmi, otroci krepijo tudi svojo samopodobo, disciplino, vztrajnost, imunski sistem. Naučijo se sprejemati zmage in poraze in so v času odraščanja vključeni v spodbudno, varno okolje. Trenerji jih na spoštljiv način, z mirnostjo in z gledom vodijo skozi to občutljivo dobo življenja.

### Biatlon vnovič v Logatcu

V preteklosti so se Logatčani že udeleževali na biatlonskih tekmah. Pred 30 leti so mladi športniki trenirali pod mentorstvom Vojka Prezla in Mira Leskovca v telovadnici OŠ 8 Talcev Logatec, v tarče pa streljali v Tičnici. Član TSK Logatec Vasja Rupnik se je leta 2010 v disciplini biatlona uvrstil celo na OI v Vancouvru. Bil je tudi prejemnik točk v svetovnem pokalu v biatlону in teku na smučeh.

Letos smo biatlon - šport, ki združuje dve disciplini, tek na smučeh (ali kros) in streljanje z malokalibrsko puško, spet pripeljali v Logatec. Ta disciplina je izredno privlačna za otroke v klubu in tudi za gledalce. Trenirajo pod vodstvom Nuše Pogačar.

### 16. pokal Logatca na tekaških rolgah in rolerjih

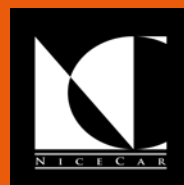
V nedeljo, 4. oktobra, se je pod okriljem našega kluba odvila še ena uspešna tekma. V različnih kategorijah se je pomerilo skoraj 200 udeležencev iz 13 slovenskih klubov in OŠ Rovte. Pri izvedbi tekme so nam pomagali naši zvesti sponzorji: Unicommerce, Alpina, PVC Nagode, FEBRUS, Trgocevi, Igea, Logatec MojaObcina.si. Nagrade za tekmovalce so prispevali Medex, Telemach (Slovenia), Zavarovalnica Triglav, Gostilna Turk iz Hotedršice. Na stopničkah smo imeli kar deset tekačev na rolgah. Zlato medaljo so domov odnesli Tine Mesner, Sara Pavlin, Karin Knaus in Andor Peček. Srebro so osvojili Manca Žibert, Ana Smole in Atila Peček, bron pa Eva Mišič, Nejc Mesner in Gregor Rupnik. Pri cicibanih je na rolerjih 2. mesto dosegla Ema Kavčič, 3. pa Žana Juršič.

### Povabilo k sodelovanju

Če si želite postati del naše zgodbe o uspehu, vas vabimo, da se nam pridružite kot član ali kot sponzor. Vaš prispevek bi pripomogel k boljšim pogojem za treniranje –rednih treningov na Pokljuki in v Planici bi se lahko udeležilo več logaških otrok.

Dosedanjim sponzorjem pa se lepo zahvaljujemo, ker podpirate mlade obetavne športnike.

*Nataša Vidmar*



**NICECAR D.O.O.**  
AVTOKLEPARSKE IN AVTOLIČARSKESKE STORITVE  
V LOGATCU, ZAPOLJE IV, 5

info@nicecar.si

030/40 50 60

POPRAVILO POŠKODB OD TOČE  
POGODBENI SERVIS ZAVAROVALNICE  
SODOBNO OPREMLJENA DELAVNICA  
NADOMESTNO VOZILO  
OČISTIMO VSAKO VOZILO PO POPRAVILU  
ORIGINALNI NADOMESTNI DELI  
OCENA ŠKODE KASKO ZAVEZANCEV ZAVAROVALNIC\*

Allianz

triglav

SAVA  
ZAVAROVALNICA





Sredi oktobra 2020 je nekdo barbarsko porezal polno vej na mojih lovorikovcih na nabrežini poslovno-gostinskega objekta Krpan v Logatcu.

Verjetno so končale v kakšni ikebani oz. več ikebanah, saj so bile porezane cele veje, tako da so grmovja iznakažena.

Pri tem se je storilec(ka) dobro pripravil(a), saj je vse porezal(a) s škarjami, torej se je oseba zavestno pripravila k temu dejanju. Tega gotovo niso naredili najstniki, temveč odrasla oseba in verjetno domačin(ka), ki je vedel(a), da tam rastejo.

Verjetno ni treba pisati, da je taka oseba slab zgled svojim otrokom ali vnukom. Žalostno je tudi to, da niti rože niso varne pred zlikovci.

**Rosana Tollazzi**

## **Vsi bodo**

*Vsi bodo umrli,  
le jaz bom ostal,  
korake bom meril med temi trupli in  
si neko pesem pel.*

*Zdaj so še živi  
vsi, ki imajo kakšno besedo.  
Ko bo vse izpeto,  
si bomo oddahnili.  
Vsi bodo odšli,  
ker je tako prav  
in na to čakam.*

*Korake merim še zmeraj  
med njimi,  
ki jih ni več.  
So le te blodnje in  
njihovi prijatelji.  
Pod večer bo vse mirno in  
kdo ve zakaj, se bodo nekateri  
odpravili na pot.  
Z njimi mene ne bo,  
ostal bom na tej suhi veji brez besed.*

**Andrej Mihevc**

## **ZAHVALA**



**FRANČIŠEK TRČEK**  
8. 9. 1934 – 30. 9. 2020

Ob slovesu našega očeta Franca, dolgoletnega člana in predsednika PGD Rovte, se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečene sožalne besede, darovano cvetje, sveče in denarne prispevke.

Zahvaljujemo se sosedom za pomoč pri pogrebu, Jožetu za molitve vsem gasilcem s praporščaki na čelu, predstavniku društva upokojencev, g. župniku Janezu Petriču za pogrebni obred in pevcem za petje.

Hvala Gorazdu in Mihi Bošnjaku za pogrebne storitve ter bralcema poslovilne besede Mojci in Borisu.

Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

*Njegovi domači*



Spomini so kot iskre,  
ki pod pepelom tlijo,  
a ko jih razgrmeš,  
vedno znova zažarijo.  
(J.W.Goethe)



## ZAHVALA

FRANČIŠKA BLAŽIČ,  
ROJ. JEREB  
(2. 2. 1929 - 20. 9. 2020)

Ob izgubi drage mame, babice, prababice in tete se zahvaljujemo vsem sosedom, prijateljem in sorodnikom za izrečeno sožalje, sveče in darove za cerkev sv. Katarine.

Hvala gospodu župniku Petru Fonu za zelo lep pogreb. Posebna zahvala gospodu Gorazdu Bošnjaku za vodenje pogreba in osebju ZD Logatec za vso pomoč. Hvala pa tudi sosedom za spremstvo na zadnji poti in vsem sodelujočim, vključno s pevskim zborom.

*Njeni domači*

Ugasnila je luč življenja,  
se prižgala luč spomina,  
ko ostaja v srcu  
tiha skrita bolečina.



## ZAHVALA

5. septembra se je od nas poslovil

JANEZ GODINA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedija se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in sodelavcem za vso pomoč v težkih trenutkih, tolažilne besede, za darovano cvetje in sveče. Hvala tudi g. Gorazdu in Mihi Bošnjaku ter Lovski družini Hotedršica za pomoč pri organizaciji pogreba.

*Vsi njegovi*

Pomlad bo na tvoj vrt prišla  
in čakala, da prideš ti,  
in sedla bo na rožna tla  
in jokala, ker te ni.  
(Simon Gregorčič)



## ZAHVALA

MARIJA OBREZA  
(24. 8. 1941 – 23. 7. 2020)

Ob izgubi drage žene, mami, babi in prababi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v času njene bolezni in v težkih trenutkih delili besede tolažbe. Iskrena hvala g. Bošnjaku za izvedbo pogrebne slovesnosti. Zahvala dr. Turk Šverkovi in medicinskemu osebju ZD Logatec ter KO za gastroenterologijo za zdravljenje v času njene bolezni. Gospodu župniku hvala za pogrebni obred, sv. mašo in poslovilne besede. Hvala tudi vsem, ki ste se jo pospremili na njeni zadnji poti.

*Mož Franc in otroci: Franci, Ernest in Melita z družinami*

Kogar imaš rad,  
nikoli ne umre.  
Le daleč, daleč je.  
(T. Pavček)



## ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame,  
babice, prababice in sestre

MILKE NAGODE  
(30. 8. 1931 – 23. 9. 2020)

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečena sožalja, darovane sveče, cvetje in svete maše.

Zahvaljujemo se dr. Katarini Turk za korektno spremljanje njene bolezni in za vso nudeno pomoč. Hvala g. Gorazdu za organizacijo in izpeljavo njenega slovesa. Hvala tudi župniku g. Simonu Onušiču za opravljen obred. Hvala vsem, ki ste jo cenili in ji izkazali zadnjo čast.

*Vsi njeni*



## HOTENJSKI LITOŽELEZNI PITNIKI ANTONÍNA KUNZA IZ HRANIC NA MORAVSKEM

**V** Hotedršici v neposredni bližini hiše št. 40 (Pr' Brus) stoji lepo sklenjena skupina nekdanjega vaškega napajališča, ki ga v tako popolni obliki pri nas le še redko lahko vidimo: podolgovato betonsko korito, zraven njega pa litoželezen pitnik, t. i. mož<sup>1</sup>, z litoželeznim odtočnim pokrovom v tleh. Oba litoželezna izdelka nosita signaturo podjetja Antonína Kunza iz Hranic na Moravskem.

Takih litoželeznih »mož« je bilo včasih v Hotedršici vsaj pet. Zelo pomembni, zlasti za furmane, so bili tisti ob cesti proti Idriji: pri gostilni s prenočišči in hlevi Pr' Korčet (sedaj Pr' Turk), na današnjem parkirišču pri gasilskem domu (ta je služil tudi za oskrbo gospodinjstev na Logu) in pri Rjavcovi kmetiji, kjer hiše ni več, za orientacijo pa lahko rečemo, da je stal nasproti današnje Habanove kmetije ob hudourniku Močilka. V Gričih sta bila dva, in sicer ob poti pri Revnovi hiši in Pr' Zogarju. Ohranil se je le Brusov, ki pa je bil verjetno vsaj za malenkost premaknjen (vir: Franc Rupnik).

Antonín (Anton) Kunz se je rodil leta 1859 v Plznu, 1883. se je preselil v Hranice, kjer je čez dve leti začel izdelovati vodne in vetrne črpalke, od konca 19. stoletja so v tovarni proizvajali že celotne komunalne vodovodne sisteme. Šlo je za enega najpomembnejših proizvajalcev vodovodnih in črpalnih naprav v monarhiji. Višek razcveta podjetja je bil okoli leta 1908, vendar so sledili trije ponesrečeni projekti, med njimi npr. napeljava vodovoda v kraju Benešov, kar je lastnika leta 1910 pognalo v samomor. Kmalu zatem se je podjetje preoblikovalo in postalo delniška družba.

Osrednji del stebriča je razdeljen v dvakrat po štiri polja s po enim rombastim okrasom na sredini vsakega. Sledi prstan s signaturo *ANT. KUNZ/ M. WEISSKIRCHEN* (na drugi strani na istem mestu je žig/ grb tvrdke in ponovljeno ime *A. KUNZ*) in izlivko, zaključni pa se s krožnim pokrovom s stožčastim zaključkom s pecljem, ki je odtrgan, manjka tudi ročaj.

Mährisch Weisskirchen je nemško ime za Hranice v bližini Ostrave, ki je slovela po velikih nahajališčih črnega premoga. Dostopnost do premoga je tudi sicer v 2. polovici 18. in v 19. stoletju spodbudila industrijsko revolucijo, eden njenih glavnih produktov pa je bilo prav lito železo.

Originalna izlivka pitnika (s številko 2182) je v slovenskem okolju prava redkost, saj so bile običajno prav pipe najbolj na udaru, ko so kasneje litoželezne pitnike prilagajali novim razmeram. Na pokrovu je ulita serijska številka 1813, ki pomeni model pitnika.

Mag. Zarja Trček v svoji *Zgodovini Hotedršice* (Maribor 2020, str. 256) številko interpretira kot letnico, torej čas postavitve/nastanka pitnika, kar seveda nikakor ni možno: takrat v Hotedršici še ni bilo vodovoda (na splošno so jih na slovenskem podeželju pa tudi v



*Hotedršica, pitnik in vaško korito pri hiši št. 40 (foto: S. K.)*

širšem srednjeevropskem prostoru začeli graditi konec 19. in v začetku 20. stoletja), in niti Kunzevo podjetje, ki je bilo tudi cesarski dobavitelj vodovodnih napeljav, še ni obstajalo.

Po besedah Franca Rupnika je vodovod gradila neka avstrijska firma. Najverjetneje je šlo za podjetje Carla Wagenführerja, ki je mdr. v bližini zgradilo tudi logaški (1898) ter vrhniški (1903–1904, kolavdacija 1905, 1906, 1907) in starovrhniški (1904) vodovod.

Litoželezni hotenjski »možje«, za katere lahko skoraj z gotovostjo rečemo, da so bili vsi Kunzevi – saj je bila običajna praksa taka, da so ob napeljavi vodovoda in postavitvi spremljajoče litoželezne javne opreme le-to nabavili pri istem podjetju – so bili z izjemo tu obravnavanega s svojega mesta odstranjeni v šestdesetih letih minulega stoletja<sup>2</sup>.

*Simona Kermavnar*

<sup>1</sup> Hotenjci so jih tako imenovali zaradi pokončne stebraste oblike.

<sup>2</sup> V celoti je članek objavljen na spletnem portalu Moja občina.si

(<https://www.mojaobcina.si/logatec/novice/zanimivosti/hotenjski-litozelezni-pitniki-antonna-kunza-iz-hranic-na-moravskem.html>, oktober 2020)